

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V. kerület, Honvéd-utca 10. szám.
Szerkesztőségi telefon: 38-86.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Feloldó szerkesztő: **KABOS EDE**
Igazgató: **HERTZKA LOTHÁR**

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
60 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Addsza, nesze.

Budapest, november 13.

(v.) Aggodalmasan suttozták, hogy Tisza István — amilyen karakán legyen, bizony kitélik tőle — honvédekkel veteti szét az obstrukciót. Ma csakugyan fel is vonlatta a honvédséget a parlamentben, még pedig ágyustól. Igenis, honvédségüket szeggett az obstrukciónak. Nem amolyan „a honvédséghez beosztott cs. és kir. ágyu-útegeket”, hanem valóságos honvédségüket. Magyar királyi honvédségüket. A magyar királyi honvédtüzérség ágyuit. Azt jelentette be, hogy meglesz a honvédtüzérség meg a kétévi szolgálati idő. Aztán leült, mint akinek ez idő szerint nincs egyéb mondanivalója. Csak arra vetett még valamelyes súlyt, hogy mind a két vívmány már a nyár óta elhatározott dolog, nehogy valamiképp az obstrukció magának vindikálja érettségét az érdemet. Hogy mit fognak a Házban e bejelentés felől mondani, azzal nem törődött. Ezt ő a Házban mondta el, de nem a Házban. Hanem az országnak. S nyilván első sorban azoknak, akikre nemsokára átmege a függő kérdés eldöntésének joga és hatalma: — a választóknak.

A két vívmány közül az egyik — a kétévi szolgálat — engedniény a népeknek, a másik — a magyar királyi honvédtüzérség — engedniény a nemzetnek. Azt a véderő-törvényt, amely e

két dolgot hozza, igazán bajos lesz megobstruálni. A kétévi szolgálat az ország egyetemes érdekének szempontjából a véradónak egyenletessé tételét, a katonaköteles lakosság nagy többségének szempontjából e kötelezettség tetemes enyhítését jelenti. Eddig úgy állt a dolog, hogy évente negyvenezer újonc váit be katonának a szükséges jutalékon felül. Ezt a felesleget beállították a póttartalékba, ahol csak nyolc hétig volt fegyver alatt. A rendes újoncjutalék százezer emberének aztán végig kellett a három keserves esztendő szolgálata. Most jóval kevesebb ember jut majd a póttartalékba; de viszont három év helyett csak kettőt szolgál végig a jutalék. Hogy ez mit jelent, azt igazán nem kell majd a nagyközönség számára magyarázni. Felremagyarazni pedig éppen hiába próbálná akárki. Megérti e dolog nagy horderejét mindenki az első szóra.

A tüzérség dolga sem sifli. A nemzeti politikának régi sérelme és három évtized óta sokszor keserűen és mindig igazgottan hangoztatott vágya, hogy kapjon a honvédség is tüzérséget. A kívánság szószólói nem győzték mondani, hogy a nemzeti véderő csonkaságában van valami bántóan megalázó az országra nézve. Firtatták, nem bizalmatlansága-e a korona részéről, hogy a nemzeti sereget elüti attól a fegyvernemtől, amelynek hiánya operette-csapatát devalválja a honvédséget. S mondogat-

ták, hogy tüzérség nélkül a honvédségi intézmény alkalmatlan ama feladat megoldására, amelynek kedvéért hoztunk érte annyi tömördek áldozatot s amely az önálló magyar hadsereg intézményének előkészítésében áll. S most, ime, érett gyümölcsként hull az önkébe a honvédtüzérség. Nincs hát bántó bizalmatlanságról szó; s az önálló véderő jövőbeli kiépítésére megtörténik im a fontosatos alapvetés. Mit szól hozzá az ellenzéki pártpolitika? Azt bajosan, hogy az egész dolog nem ér semmit, mert a tüzérség egész költsége a magyar államháztartást terheli, holott eddigelő a honvédséghez beosztott közös útegek költségeihez csak a kvóta arányában járultunk hozzá. Ha ezt vetné ellene a kisebbség, igazna volna. De nem élhet ezzel az ellenvetéssel, mert harminc éven át a kormányok ugyanezt felelték a sürgetésekre s az ellenzék e kifogást mindig üres beszédnek, léha lári-fárinak mondotta. S ha ma a nemzeti politika harcosai értéktelen limlomnak mondanák a honvédtüzérséget, méltán kérdezhetőné a közvélemény, hogy mért küzdöttek hát harminc éven át ilyen hívságos haszontalansággért.

Jegyezzük-e fel, milyen kedvvel fogadta a parlament e reformok bejelentését? Hiszen egyre megy, akármilyen volt a Ház hangulata. Minden jel arra vall, hogy a nemzet lelkére akart Tisza István hatni, nem a parlamentére. Ez a ványadt lelkű, elcsigázott idegzetű,

TÁRCA

A lángész esléje.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Irtá: Szász Zoltán.

Fenn északon, ahol a tenger száz meg száz vékony víznyelével nyulkál be a gránit-sziklás szárazföldre, ahol évente kőszér éjjelkor is világít valami halvány napféle korong az égboltozaton, ahol leg több a hiszterikus nő s legkevesebb az analfabéta, egyszerű. Norvégiában s pontosabban szólva, ennek fővárosában Christiániában él egy közhéber oroszjár-fejú és eszesemő-agyu agyastyán. Ibsen Henrik ez a galambosz agy, aki már évek óta reggeltől estig közhéber szemmel bámul a főváros főutcájának valamelyik saroklakásából le a sürgő-forgó utcára: az életbe, melyet egykor oly értelmesen szemlélte s ma bamba értelmelenséggel tikrózást pupilláján. Élő halottnak nevezi a közfrázis az ilyen szellemi éjszakában élő eleven testeket; valójában azonban nem ez a költői ellentét fojezi ki helyesen állapotukat, hanem az a meghatározás, amit előbb mondtam: agyastyán-külső eszesemő. Mert ezek az éveken át sirjuk szélén álló öreg emberek rendszeren igen jól esznek, isznak s lélekzenek a vegetatív életmüködésükkel tehát rendszeren vannak. Sőt az agyvelejük se teljesen halott még: hisz dadognak olykor egy-egy szót, tud-

nak enni kérni s panaszos hangokat hallatnak, ha valamijük fáj. Egy egyéves vagy másfél-éves eszesemő szellemi fejlettsége ez. Hány nagy szellemi hős hanyudlott öreg korára ilyen mélyre! Persze nem mindannyi egészen a teljes-üveget szopogató pelenka-lakó színvonalára! Tolsztoi egyelőre még csak a tizennyolc éves tulidealista „filozopter“ hőbortosságáig esett le, Coppé Ferenc ur, amint ezt egy legutóbb az oroszokhoz írott verse bizonyította, már középiskolai önképzőkörökig is visszahanyudott s még néhány élő vagy nemrég meghalt író-nagyság e második gyermekkor többi fokai számára nyújt példát. Hol van hát a deris akkor, a szenvedélytelen, csendes nyugalmú élet-este, melyet annyi más végtelen agyastyántól irigylünk mi, szenvedélyek viharaitól feklült élet-reggeli fiatalok? Vagy talán a nagyságnak kegyadományként nyújtja a természet ezt a lassu, észrevétlen visszahanyatlást a semmibe, mely ugyanakkor fogadja magába a martalékat, mikor ez már nem rémülhet meg a sötét kaputól? Nem, ez nem valószínű: a csendes, világos látású öregség mégis csak szebb, boldogságosabb, mint ez a megfordított utazás a gyerek-éveken át. Pedig ez igen gyakran a legnagyobbak sorsa! A nagyságnak ugyanis átka van; és pedig annyi, hogy igazán kérdés, érdemes-e nagygnak, azaz az emberek által elismert, világi sikereket elért nagyságnak lenni.

Ezek a kérdések tolnak az ember elméjébe, ha elolvassa azt a most megjelent kötszázötven levelet, mely Ibsen ötven élet-évének le-

velezéséből van összeválogatva s hozzájuk képezi a Christiániában már csak állati életet élő lángész. Amiről ugyanis ezek a levelek szólnak, az jórészt földi gond, gyakorlati bú-baj, létért és sikerért való nehéz küzdelem. Igaz, eszmék is fel-felvonulnak gyakran, de majd nem esupa olyan, melyeket a nagy író drámáiból már ismerünk. Sajátos érdekesség tehát a levélgyűjteménynek azok a külső, életbeli események adnak, melyeket Ibsen földi vándorlása közben tapasztalt. Anyagi gond és szellemi gond váltakoztak szaporán egymással, úgy, hogy a költőnek volt elég alkalma azon tételni, mi a kínosabb: a testi élettét hiánya vagy a dicsőség-éhes lélek koplása. Műveit szegény gyógyszerész-segéd kezdte a pályáját s élete első felében állami ösztöndíjjal gondgött. Ösztöndíj — soha e szó teefissza nem állik fel oly hatással, mint ha elgondoljuk, hogy a Brand szerzője a vad, feltételeit, szinte már eszeveszett szellemi előretörékvés magtestesítése is egy ilyen nevű állami támogatást élvezett. Pedig így volt; sőt Ibsennek magam is szüksége volt rá, amit egy, a norvég királyhoz intézett szomorúan aláírtas kért levele bizonyít. Nem kellett leveleket olvasnunk ahhoz, hogy megismerjük a nagy norvég költő létért való küzdelemének ádázágát. Ezt ismertük már előzőleg. Második korszakának alkotásait, a társadalmi drámákat majd mind közhéber vagy felháborodás fogadta hazájában. A Véderőteket, ugy tudom, még ma is jászásuk norvég színpadon. Lassan, Némotorozagon keresztül érkezett hozzá a dicsőség, amelynek érdekében még Bran-

maga-magát túlélt gyülekezet nem tud már őszintén érezni: sem örömet, sem haragot. Kormánypart s kisebbség egyaránt elfásult szívvel teng napról-napra, egyebet sem lesve, csak azt, mikor szólal meg hát már a lélekharang. A holt-tetemet el kell takarítani, máskülönben dögleletessé válik körülötte a levegő. Ez a parlament agyondorbézolta magát. Mikor lesz már a temetés?

Legenda

a könnyű gyémántról és a nehéz porról.

Budapest, november 13.

Van a mai napra egy világitó legendám a könnyű gyémántról és a nehéz porról...

Hódító Sándor egyszer eltévedt egy iratlan erdőben s nem tudott visszatérni hűdi sátorhoz. Leste a nap járását, kereste a vadak nyomát, de mindig csak beljebb hatolt a rengetegbe. S egyszer csak ott állott egy hatalmas kőkapunál.

Kardjával megörögte a kaput.

— Hé! Ki lakik itt?

Egy hang felelt:

— Ne kérdezz, mert ugys mestudod vajmikor és ne zörgess, mert zörgetés nélkül is idejutsz valamikor.

— Miért? Hol vagtok?

— Ez a Halál birodalma.

Nagy Sándor egy pillanatra meghökent, de aztán megszólalt benne a hódító.

— Én még sehonnán se távoztam zakmány nélkül. És ha itt vagtok a halál birodalmának kapuja alatt, innen se megyek, míg valami zakmányt nem szedtem.

Abban a pillanatban egy darab esont lábához. A hódító fölszedte, többször megforgatta, csóválta a fejét, de a végén csak beletörődött, hogy ez az utja nagyon szegényes zakmányt hozott. Egy darab quent! Világok hódítójának bizony kicsi hódítás.

Későn este, ezomoruan tért meg táborába.

— Mi bántja Felségedet? — kérdezte udvari tudósa, aki a táborba is elkísérte.

Nagy Sándor elmesélte kalandját s megmutatta a Halál birodalmából hozott esontdarabot. A tudós érdeklődve forgatta, újra meg újra megbámulta s aztán kigyúlt az arca.

— Nem utolsó zakmány ez, Felség!

— Azzal kiszólt a sátorból.

— Szolgáik! Hozzatok csak egy mérleget!

Néhány perc alatt ott volt a mérleg s a tudós beletette az egyik serpenyőbe azt a kis esontdarabot, mely könnyűnek látszott, mint egy füge, de egészen lehuza a mérleg serpenyőjét. Akkor aztán a tudós Nagy Sándorhoz fordult:

— Nincs annyi gyémánt, hogy ezt a kis esontdarabot lehuza. Próbálja meg Felséged.

A király leszedte magáról legnagyobb gyémántját s beletette a mérleg üres serpenyőjébe. A csont lehuza. Tett a serpenyőbe másik, harmadik, ötödik, tizedik gyémántot. Az a kis esontdarab valamennyi gyémántot játszva tartotta, sőt mentül több gyémántot raktak a serpenyőbe, annál lejjebb billent az a másik, melyben csak a csontdarab volt.

— Nem értem, csóválta fejét a hódító. Hiszen ezek a kincsek százaszor nehezebbek, mint ez a kiszáradt esont!

A tudós mosolygva mutatta urának a csontot:

— Nézze meg csak jól, Felség. Közönséges csontnak látszik, az is. Egy darabka valami régen meghalt ember koponyájából. De éppen az a darab, melyben a szemüreg van. Az emberi szemnek pedig az a természeté, hogy mentül többet lát, annál többet kíván s azért mentül több kincessel akarnám lehuzni ezt a csontdarabot, annál többet szeretne látni.

Nagy Sándor mélyen elgondolkozott.

— És nincs semmi, ami egy ilyen semmi csontot a serpenyőben fel tudna billenteni?

— De van. Egy pár porszem. Hintse Felséged a kiszáradt szemüregbe s az a pár porszem eloltja szemüregét. Mert könnyű a gyémánt és nehéz a por...

Aki elolvassa, hogy mi történt ma a t. Házban, annak talán magyarázni se kell, hogy

mi teszi aktuálissá ezt a legendát. Jelentéktelen beszédek és jelentéktelen fogások közöskölve, megtalálják az olvasó Magyarország miniszterelnökének nyilatkozatát, hogy megkapjuk a két éves szolgálati időt és a magyar honvédséget végre műszaki csapatokkal, tüzérrel látják el. Ot esztendővel ezelőtt még nagy és elismert politikai párt is volt a parlamentben, melynek jóformán csak katonai programja volt, de ennyit az a párt se mert programjába venni. Annak a pártnak katonai és egyéb programja lassankint egészen megváltozott. S a váltakozó kormányok az alkotmányos király elé már olyan nemzeti óhajátalokkal járultak, melyek a szűkössé váló programfiókjából valók voltak. A régi nemzeti pártnál már nem akad megvalósítani való, de a király már benne volt a nemzeti óhajok teljesítésében. És kaptak sorra a kincseket: az egyházpolitikai törvényeket, a választói jognak első, bár félszék kiterjesztését, a magyar tisztviselőket, a magyar tisztviselőket, a katonai adminisztrációban a magyar levelezést és most megkaptuk, amiért harminc év óta küzdött a függetlenségi párt: a honvédségnek tüzérrel való kiegészítését is.

Ot esztendővel ezelőtt ennyi követelésre még politikai párt is épülhetett volna. És az a pártot Gajári Géza talán forradalmi pártnak is nevezte volna.

És most?

Most az ellenzék nevetett, taktikázott, ganyolódott és Kaas Ivor még azt is kiabálta:

— Ajándék a mi pénzünkön!

Mintha Magyarország beleugorhatnék olyasmibe is, hogy az ő hadseregét a más pénzén tartásuk fenn! De ha harminc esztendő keresetű sóvárgott vívmányt ma nem a parlament utjongó lelkesedése, hanem egy mákszóra összejutó kisebbség rosszindulata fogadta. A függetlenségi párt régen kidőlt oszlopi, akiknek azóta megdicsőült hamvai fölé került az oszlop; szívük melegevel és lelkiük erejével küzdöttek ezért a vívmányért és ma Pap Zoltán és Lengyel Zoltán és Kaas Zoltán és Polányi Zoltán kinevetett mindent, lesajnált mindent.

des Györgynek, a nemzetközi irodalmi dícsőség e commis-jának is udvarolnia kell s részánia magát arra, hogy Nóra számára egy második, nyársolgárokat is kielégítő befejezést írjon. Mindaz a sok elfojtott rosszkedv, lenyelt épe, mely ennyi megalkuvással és megalkodással jár, már elegendő volna ahhoz, hogy az idegrendszer egészét előbb ássa alá, mint a többi szervekét s előidézze az aggyáértéstitű gyermek visszás képét. Mert az elfojtott keserűség, a ki nem elégitett hajlam a szervezőrozó mérgevé válik. Egy modern költő élte pedig egy oly bankettnek hasonlítható, melyben az első fogások nem étvágyat, de undort, rozszülletet, szüdelést okoznak s csak a közepben vagy legvégül kerül esetleg sorra a dícsőség isteni étke. Ennek a bankettnek az hors d'oeuvre nem az esztriga, hanem a szellemi varangy...

A másoktól átnyujtott varangyok elvételén kívül egy másik, belső, szellemi sajátággal járó baj is járult ahhoz, hogy Ibsen idegrendszerbeli csődje a többi szervek megrokkantását megelőző. Sőt, azt hiszem, az a baj igazi forrása. Egyik levelében azt mondja, hogy drámái nem a tapasztalatból származnak, hanem a képzelet által ébresztett érzések termékei. Az „erőben” és „geistig durchleben” szavak különbségét magyarul körülírni így lehet

megértetni. (Mivel a leveleket csak — ahogy a magyar író-árgot mondja — „pómet eredetiből” ímezem, csak a német szavakra hivatkozhatom.) Aki az agyvelő működését csak nagyjában ismeri, már is gondolhatja, hogy egy ilyen alkotási módszer a legkiválóbb agyvelőt is időelőtti rokkantá kell, hogy tegye. Az emberi elme az elhalványult képzetek, színezett benyomások raktára. Aki e megfakult raktári anyagból úgy akarja költői alkotásainak alakjait és jeleneit észszerűen, hogy ezek mégis élet-életven szintiek és mozgásuk legyenek s úgy hassanak, mint a való élet, annak a magáéből, agyveleje energiáiból kell hozzájuk adnia ezt az újjászülött életteljességet. Ez pedig óriási módon megviseli az elmét. Aki valaha találkozott egy ideális, csupa nemes vonásból összerakott nővel s varázsát érezte, az könnyven, minden nagyobbn önsanyargatás nélkül megalkothatja e nő költői mását. Az ily alak eredménytelen sóvárgóra, sikertelen keresőre nehezebb feladatot vár: tényleg más nőtől szerzett benyomásból kell nekik ábrándképüket valószággá varázsolniok. Mintegy le kell szedniök egy csomó hús és vér-voltában ismert átlag-nő hatásáról a tejszint s az ebből összekomponált szín-nemes nőbe lelket önteniek. Az a medence, amelyből a költő ezt a lelket képzeletének alakjaiba önti, a saját lelkének

erély-reservoirja. Ez pedig még egy lángszó-nél se kimeríthetetlen. Különösen ha eszményi méretű alakjait olyan realissá, természetessé, élet-meleggé akarja tenni, mint Ibsen s viszont élete olyan káros körülmények és emberek közt folyt le, mint az Ibsen.

Hedda Gabler, West Rebekka, Wangel Hilda, Nóra, Oszwald, Rank orvos, Stockmann, Solnes építőmester, Hjalmar Ekdal, Löwborg Ejlert s a többi modern életteljességi burkba öltöztetett grigási alak kiszivták az Ibsen lelket. Ok élnek, tess nélkül is egyre inkább élnek; alkotójuk azonban már csak testü életet él. Ha egyszerű sablonalakok volnának, jászai, könnyed képzeletből fölfújtt muló buborékok, az elme, melyből világgá réppentek, még gyönyörködhetne csillogásukban. Ok azonban nem ilyen tartalmatlan, csillogó, felszínalakok csupán, hanem tömör, talán túltömött magzatai egy oly agyvelőnek, mely minden erejét, minden érzését belőjük öntötte. Nem csoda tehát, ha ma ez az agyvelő bna, gyámsoltalan — gyermek. A lángész estéje ez: Küzdeni egy hosszú, verejtékes életnapon át s végül az alkony örömét: a jól, dícsőséggel végzett munka szemléletének gyönyörét se élvezni! Vajjon nem azok a lángészek az igazak, akik soha egy sort se írtak s megtartották az agyvelőjüket éltük végéig maguknak?

PfANHAUSER-féle
Perfect-separatorok.
Perfect teigazdasági
Berendezések és eszközök.

PfANHAUSER ANTAL
BUDAPEST, V. ker., Báthory-utca 9. szám.

Hát ez a csont legendája, a Halál birodalmából való.

Mutathatnak neki gyémántokat, adhatnak neki drágánál drágább nemzeti kincseket: benne van már a természetében, hogy mentől többet lát, annál többet kíván. Nam lehet kiélegeteni — soha.

Vagy pedig úgy, mint a legendában: egy pár szem porral.

Ezt a kiöregedett, elszáradt, érzéketlen parlamentet bele kell tenni a mérleg egyik serpenyőjébe, a másikba pedig az utolsó esztendő nagy nemzeti vívmányait. És ez a Halál birodalmából való csont lehuzza ugyan egyelőre a kincsekkel megrakott serpenyőt, de hadd érintse csak néhány porszem a nemzeti akarat földjéből: — megint csak egy közönséges csont, semmi lesz.

Teljesedjék be rajta a könnyű gyémánt és a nehéz por legendája . . .

A képviselőház ülése november 12-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Perzel Dezso elnök: Megnyitván az ülést, hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét. Előterjeszt több bekezdett irományokat a felolvassák az interpellációs könyvet, ahová Apponyi Albert gróf, Bolgár Ferenc, Zichy Aladár, Polónyi Géza és Rakovszky István jegyeztek be újabb interpellációkat.

Bellitsa Béni, az állandó igazoló bizottság előadója: Jelenti, hogy *Sümeji Vilmos* megbízólevélét a kormányra szükséges 30 nap fentartásával igazolták.

(A házasbálmódosítás.)

Kapotsky Jenő: A miniszterelnök indítványát nem fogadják el, hanem csatlakozik Kossuth Ferenc határozati javaslatához. A házasbálmódosítást most egyáltalán nem szükséges, de még ha szükséges volna is, az ellenzék a revízióba mindaddig bele nem mehet, amíg a választási törvény reformjára nézve kellő biztosítékot nem kap. Az indítványt nem fogadják el. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Sághy Gyula: A miniszterelnök indítványát nem szavazza meg, mert a házasbálmódosítást a parlament gyökerein rágódó betegséget nem gyógyítja meg. A házasbálmódosítás csak oda vezetne, hogy a nemzet jobbját elriasztanának a parlamenti működéstől, mert ez a szer nem hogy orvosolná hanem öregíti a bajt, elorsvasztja a törvényhozás ellentálló-képességét. A legfőbb hiba az minálunk, hogy nincs meg a pártok váltógasdasága.

(Vasuti fékek.)

Lengyel Zoltán: A vasuti sédfékek nyomorúságos helyzetének javítása végett intéz interpellációt a kereskedelmi miniszterhez.

Az interpellációt kiadták a kereskedelmi miniszternek.

Apponyi Albert gróf interpellációját szerdára halasztja.

(Bolgár Ferenc interpellációja.)

Bolgár Ferenc: A honvédelmi miniszter ur által a tegnapi napon betervezett törvényjavaslatok egyikének értelmében az 1880-ik évi véderő-törvény és az 1895-iki unjomegajlási törvényben 43.889 emberben megállapított magyar unjocutalék a közhadsereg számára és az 1891-iki véderő-törvényben 13.300 emberben megállapított unjocutaléknak a m. kir. honvédségnek egy további esztendőre 1905. év végéig, tehát már hétévesen prolongáltak. Miután, mint méltóztatik tudni, az unjocutalék magasságát megállapított véderő-törvény 14. szakasza csak tíz évre hozott. 1888-ban már lejárt és a véderő-törvény revíziója nem történt meg, a kormány kényszerítve volt az unjocutalék magasságát évről-évre a képviselőház által meghatározatni. Egeszen jogos az a kérdés, vajjon megakadtak-e a véderő-törvény-javaslatra vonatkozó tárgyalások, ha nem is, mikor tárgyalja a Ház a katonai kérdést, amely jelenleg ugyan nem aktuális, (Zaj a baloldalon.) de mindenesetre a kedélyeket foglalkoztatja és a politikai helyzet alakulására befolyással bír.

Hock János: Szivesen tárgyaljuk, csak vonják vissza a házasbálmódosítást.

Bolgár Ferenc: Eltekintve attól, hogy az új véderő-törvény megalkotása nagy érdekekben van a hadseregnek, oly fontos politikai kérdéssel van szó, amelynek megoldását minél jobban tisztetni kell. Enneképpen a kormányhoz azon kérdést intézem, hogy milyen stádiumban vannak ma a véderő-törvény módosítására vonatkozó tárgyalások. Bevégezték-e? (Folytonos zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Elnök csemet.) Halljuk! Halljuk! Ha nem, miért nem, ha pedig bevégeztek, mikor szándékozik a kormány a törvényjavaslatot a képviselőház elé

terjeszteni. (Egy hang a szélsőbaloldalon: Halljuk a másik kormányt. Derültsg a baloldalon.) Felvilágosítást kér, hogy ezen új véderő-törvényben a jelenlegi tényleges szolgálati idő lezártására reflektálnak-e. (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon. Egy hang a szélsőbaloldalon. Már tudjuk a választ. Folytonos zaj.)

Gajári Géza: Nem örülnek neki? (Folytonos zaj. Elnök csemet. Halljuk! Halljuk!)

Bolgár Ferenc: Be fogják-e nálunk is, úgy mint Németország tette és mint Franciaországban készülöben van, a két éves katonai szolgálatot hozni, és ha behozás, kellő figyelem fordítatik a nemzetnek teherviselési képessége és mily viszonyban áll a véderő-törvénynek a két éves katonai szolgálatra való felépítésével a jelenlegi békelétszám felmérése. Ezeket előkérdülve, a miniszterelnököz és a honvédelmi miniszter urhoz a következő interpellációt intéz. (Olvasza. Halljuk! Halljuk! Milyen stádiumban van a véderő törvény revíziójának kérdése és mikorra várható annak megoldása azaz a megfelelő törvényjavaslat előterjesztése?)

(A nap eseményei.)

Gróf Tisza István: Méltóztassanak megengedni, hogy t. barátommal, a honvédelmi miniszter urral egyetértőleg megadhassam a választ. (Halljuk! Halljuk!)

Polónyi Géza: Mikor tartották minisztertanácsot? (Zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Gróf Tisza István: Igen természetesen tartom azt, hogy épen most, midőn az unjocutalék megállapításáról és az unjocutalék megállapításáról szóló törvényjavaslatok betervezték és ezekből a Ház megvívódszt szerezhetett magának, hogy a kormány a jövő évre is csak az eddigi létszám mellett kívánja-e az unjocutalék megállapítani és megajánlatni, ily körülmények között fontos kérdéseket képez az, hogy tájékozva legyen egy t. Ház, mint a közvélemény az iránt, hogy minő stádiumban van a véderő-törvény reformjának nagy ügye, minő álláspontot foglal el a kormány azon nagy t. Ház kérdése tekintetében, melyek ezzel szoros kapcsolatban állanak és amelyek az országot immár két év óta a legnagyobb mértékben foglalkoztatják. Éppen azért azt hiszem, senki meg nem utközhetik azon, sőt mindenki, aki objektíve gondolkodik a kérdés felett, helyeselni fogja, hogyha a kormány örömmel ragadja meg az alkalmat arra, hogy e tekintetben nyilatkozzon t. Házban. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) E nyilatkozat természetesen meg nem nyújthat precíz felvilágosítást a kérdés minden részletére nézve, mert hiszen a véderő-törvény revíziójára vonatkozó tárgyalások meglehetősen előrehaladt stádiumban vannak ugyan, befejezve azonban nincsenek, úgy, hogy némely magában véve fontos részlet ma még megállapítottak nem tekinthető és ismételtlen a függőben levő kérdéssel szemben felvilágosításom csakis arra szorítkozhatik, hogy bizonyos főbb vonásait adjuk a k. Háznak, hogy a nemzet élé tarulni fog. (Halljuk! Halljuk! Amint méltóztattak emlékezni, az 1902. év égen beterveztett unjocutalékfelméréselési javaslat tárgyalásának már első stádiumában felmerült az a kívánság, hogy térjünk el mi is a háromévi szolgálati rendszerrel és álljunk a kétévi szolgálat alapjára. Még az akkori kormány megígérte azt, hogy ezt a kérdést tanulmányozni fogja s tanulmányainak eredményéről a Háznak jelentést teend. Ma már kijelentette, hogy az új véderő-törvényre vonatkozó munkálatok a kétévi szolgálat alapjának állanak. (Elnök helyeslés és éljenzés a jobb-oldalon.)

Ugron Gábor: Minden fegyvernemnél?

Gróf Tisza István: Amely két évi szolgálat ép úgy, mint más államokban is, kiterjedne a fegyvernemek legnagyobb részére csakis azon egy pár fegyvernemre nem terjedne ki, mint pl. a haditengerészet, lovasság és lovasított tüzérség, amelyeknél a kétévi szolgálat tényleg katonai szempontokból kivihetetlen. (Helyeslés a jobboldalon.)

A nagy kérdés, (Halljuk! Halljuk!) mely a kétévi szolgálat elterjedése és életbevitelése tekintetében legnagyobb gyakorlati fontossággal bír, természetesen az, hogy megoldható-e a kétévi szolgálat a hadsereg katonai befektetések esorbításánálkülül úgy, hogy sem embererőben, sem pénzügyi erőben elvélhetetlen terhet ne rójjon a társadalomra. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) E tekintetben ma precíz számokból még nem szolgálhatok; de igenis kijelenthetem, hogy a tárgyalások, amelyek a kérdés ezen oldalra vonatkozás, jóformán befejezettek tekinthetők, hogy ebben a tekintetben a hadügyi kormányzat is csak oly következtetéssel lépett fel, amelynek katonai szükségessége volta alozo-lute tagadhatatlan (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) s amelyek sem az unjocutalék, sem a pénzügyi eredmények tekintetében elvélhetetlen terhet ne rójjon a társadalomra nem járnak. (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! Elnök csemet.) Azaz a körülményvel mindenkinél, aki katonai kérdéseket egyáltalán foglalkozik, számolni kell, Épp a három évi szolgálatról a két évi szolgálatra

való átmenetnél az unjocutalék számának emelkedni kell; (Felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Aha! Felkiáltások jobbfelől: Természetes! Elnök csemet.)

Nessi Pál: Kisebb kereteket kell csinálni! (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Elnök csemet.)

Gróf Tisza István: A benyújtandó törvényjavaslat annak idején meg fogja győzni a t. Házat arról, hogy az emelés, amely az unjocutalékszámot mutatkozik, főleg, majd nem mondhatnánk kizárólag ebben a körülményben találja magyarázatát; ami nagyon természetes is, mert a hadsereg legfőbb fegyvernemét közül nem a gyalogságnál, sem a lovasságnál új formációk felállítására (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) tehát a hadseregnek extenzív fejlesztése és szaporítása nincs terve véve. A gyalogságnál is a századoknál létszáma oly minimális mennyiségben lesz megállítva, amely a többi elsőrendű nagy hadseregek létszámának alatta áll, (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) s új szervezés, új organizatorius tervezés, olyan, amely bizonyos számszerű emelkedésével is járna a hadseregnek, a fegyvernemek közül kizárólag a tüzérségnél van kontemplálva, a tüzérségnél, melyről igen jól tudja mindenki, aki foglalkozik a kérdéssel, hogy nem csak ágyunknak ma már elavult rendszerű, de számszerű nagyságánál fogva is a többi nagy hadseregek tüzérségének alatta marad és nem képes azt a harcászati funkciót teljesíteni, amelyet a hadsereg mai szervezete mellett a tüzérségnek teljesítenie kell; így tehát szükségessé vált a tüzérségi formációknak számszerű szaporítása is. És ezen kérdés megoldására beajánlott egy másik, nagyon fontos katonai szempont is! (Halljuk! Halljuk!) t. i. mind jobban és jobban kidomborodik a modern háborúban az, hogy a hadsereg igazi taktikai egységét a gyalogsági hadosztályok képezik, hogy a gyalogsági hadosztályokat kell lehetőleg erős szervezettel ellátni, lehetőleg úgy ellátni, hogy azok mint egyes kövei az egész hadseregnek önállóan mozgósíthatók és magukban, egységesek maradjanak. Ebből következők az a törekvés, hogy a gyalog hadosztály már idejében szerves kapcsolatba hozassák azon tüzérséggel, amely hozzá beosztva lesz. (Zaj. Halljuk! Halljuk!) mert örísi előnnyel jár katonai szempontból az, hogy egyfelől a mozgósításnál és kiegészítésnél, de másfelől a csata pillanataiban a vezetésnél is, ha azok a csapatok, amelyeknek olyan előnyös kapcsolatban és olyan teljes összhangban kell állniuk, mint a gyaloghadosztály és a mellé beosztott tüzérezred, ha ezek a csapatok már béke idején szerves, állandó kapcsolatba hozassanak.

Nessi Pál: Mi mindig mondtuk!

Gróf Tisza István: Ez az indok volt üntözésben a tekintetben, hogy a honvédség is hadosztály tüzérezreddekre ruháztassék fel. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps a jobboldalon. Nagy zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hát nem kellett az obstrukció?)

Bakonyi Samu: Hát az obstrukció mégis csak ért valamit! (Nagy zaj és felkiáltások a jobboldalon: Önök sürgették, hát örüljenek most!)

Ballagi Géza: Harminc évig kivánták, most nem kell!

Thaly Ferenc: Tímso Danaos et dona ferentes! (Zaj a Ház minden oldalán. Elnök csemet.)

Telogy József: Hát örüljenek legsíbb! (Folytonos zaj.)

Gajári Géza: Most nem teletsz? (Folytonos zaj. Elnök csemet.)

Nessi Pál: Végre belátták, hogy igazunk van. (Zaj és felkiáltások a jobboldalon: Nessié az érdem!)

Gróf Tisza István: Ezek a fontos katonai szempontok domborodtak ki azokban a beható tárgyalásokban, amelyek a kérdésben huzamosabb időn keresztül folytak és arra indították a közös hadügyminiszter urat, hogy még az év nyarán kell hivatalos átiratában, amelyhez természetesen a magyar kormány teljes odaadással csatlakozott, arra az álláspontra helyezkedjék, hogy a honvédségnek és az osztrák Landwehrnél a hadosztályok tüzérségi szolgálatának ellátása végett (Zaj. Halljuk! Halljuk!) Elnök csemet.) annyi hadosztály tüzérezred állítassék fel, ahány hadosztály a honvédség köpez.

Ugron Gábor: Honvédtüzérséfé

Gróf Tisza István: Honvédtüzérség igen! (Hosszantartó élénk éljenzés a jobboldalon.) Én ebben olyan nagy dolgot nem látok. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Pedig a báta megözt nagy dolgok látnak benne! Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Igen örömdetes és igen fontos lépést látnak előre, amely nélkül, hogy a 61-es állapot bámi tekintetben öröndet vagy a kórhá hadsereg viszonyait bámi tekintetben megingatná, igenis fontos és jelentékeny lépés abban az irányban, hogy a magyar honvédség mindazon kellekkel felszereltesék, amelyek annak harc-képességéhez szükségesek (Elnök helyeslés a jobboldalon.) s fontos és örömdetes jele annak, hogy a magyar honvédségnek ilyen fejlődése semmiféle ellenben, semmiféle bizalmatlanságba nem ütközt. (Elnök helyeslés, éljenzés és taps a jobboldalon és közepén. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Mi követeljük.) A honvédtüzérség fel-

állítására vonatkozó óhaj és kívánságom soha elvi okokból visszautasítva nem lett. (Ellentmondások a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Mindig katonai csiszeruségi szempontok voltak azok, amik felhozattak, olyanok, amelyek maguktól kárgyalanokká válnak, amint a közös hadsereg is egy rövidebb szolgálati időre megy át és s mint a honvédségnek kezdetben nagyon rövid szolgálati ideje a kétvéti lesz. Tehát tisztán objektív uton megérlelődött a kérdés arra, hogy ma a jelenlegi véderőreformmal kapcsolatban a kérdés megoldásának.

Báró Kaas Ivor: Ez ezért cserébe a szélsőbaloldalon kell! (Felkiáltások a jobboldalon: Vízet neki! Zaj a szélsőbaloldalon. Elnök csenget.)

Gróf Tisza István: Én azt hiszem, hogy anélkül, hogy bármilyen görögötzet akarjunk emiatt gyujtani, igenis meggyugyással és örömmel fogja ezt az ország fogadni. (Hosszantartó éljenzés és taps a jobboldalon és közepén. Zaj a baloldalon.)

Thaly Kálmán: Most éljennek, de azelőtt leszavazták mindég!

Fellicsok Artur: Sohasem volt szavazás tárgya.

Gajari Géza: Hálstennek! Örülünk neki. (Zaj a baloldalon.)

Báró Kaas Ivor: Igen, de azért cserébe kívánják a Ház függetlenségét. (Ellentmondások a jobboldalon. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Bolgár Ferenc: A miniszterelnök választás tudomásul veszi. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Azt hiszi, hogy mindenki csak meggyugyással veheti tudomásul, hogy ez a kérdés már teljesen megérett a megoldásra és a közeli időben meg lesz oldva; oly módon, mint azt a miniszterelnök mondotta, a kétvéti katonai szolgálat alapján. (Helyeslés a jobboldalon.) A kétvéti katonai szolgálat kérdése nehéz probléma, de ez a probléma megoldható úgy, hogy a megoldás a nép érdekeinek megfeleljen. A főcsúly arra fektetendő, amint azt a miniszterelnök is kiemelte, hogy egyrészt a nemzet teherviselési képessége kiemeltessék, másrészt hogy ez a reform nagyobb létszámszaporítást ne vonjon maga után. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Reméli, hogy ha a véderőnyjavaslat ezen alapelvek tekintetbevételével lesz megszerkesztve és azonkívül benne meggyugyál, az, hogy a verádó lerovása tekintetében méltányosan és kindotesen akarunk eljárni, a véderőnyvet a nemzet szimpátiával fogja fogadni. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.) Öszinte örömet fejezi ki afölött, hogy a véderőny reformjával együttesen a nemzet egy régi kívánsága is teljesülni fog. (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.) Tény az, hogy a honvédség ellátása tüzéséggel a nemzetnek régi óhaját képezi és hogy a függetlenségi párt hosszú harcot folytatott, hogy ez a tüzéség a honvédségnek megadásak. Most, midőn ez megtörtént, egy nagy vívmány alatt állunk. Ez a nagy vívmány mutatja, hogyan lehet és hogyan kell nemzeti politikát csinálni (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Élénk helyeslés a jobboldalon.) és egyúttal jele annak, hogy a szabadelvű párt katonai programja jó és celtudatos. Ez még a 9-es bizottságban sem került szóba.

Báró Kaas Ivor: Nem ismeri a programot; benne van! (Mozgás és zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk!)

Bolgár Ferenc: Ez nincs benne, de benne van a szabadelvű párt programjában a katonai nevelés kérdésének megoldása és az által, hogy most a honvédség tüzéséggel láttatik el, a katonai nevelés kérdése is tárgyba fektetett (Élénk helyeslés a jobboldalon.) mert a tüzéséggel nem kis számú technikai tisztokra lesz szükség, amiből az következik, hogy egy technikai nevelőintézetet is kell létesíteni. (Ugy van! a jobboldalon.)

Egy hang balfelel: Ez már beszéd! (Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon.)

(Taktikázás)

Elnök felteszi a kérdést, elfogadja-e a Ház a miniszterelnök választását.

Polónyi Géza a kérdés feltételezéséhez kér szót. Ha az egész válaszlól van szó, azt tudomásul nem veszi. A miniszterelnöknek a tüzéségre vonatkozó választását példánul tudomásul veszi, míg a kétvéti katonai szolgálatra vonatkozó választást nem. Kéri tehát, hogy a választ két részre osszák.

A Ház ehhez hozzájárul.

Kossuth Ferenc: Konstatálni kívánja, hogy a kétvéti katonai szolgálat kérdése még nem érett meg annyira, hogy a párt tudomásul vegye.

Rakovszky István kéri, hogy a kérdést úgy tegyék fel, hogy a kétvéti katonai szolgálat egybe van-e kötve a létszámmeléshez.

Elnök ezt nem tartja megengedhetőnek.

A Ház többsége tudomásul vette a miniszterelnök választását a kétvéti katonai szolgálatra vonatkozólag.

A miniszterelnök válaszában a honvédtüzéségre vonatkozó részét a Ház egyhangúlag tudomásul vette.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy a párt nincs ellene a kétvéti katonai szolgálatnak.

Rakovszky István kéri, vajjon a honvédség

ség ügyei oly jók lesznek-e mint a közös hadseregé.

Gróf Tisza István miniszterelnök meggyugy-taja Rakovszkyt az ügyek miniszteréne névze.

Gróf Zichy Aladár az ügyházi négyülés betiltása tárgyában intézett interpellációt a belügy-miniszterhez. Kéri a belügyminisztert, hogy mivel indokolja a gyülekezési jog ilyen megszorítását.

Gróf Tisza István miniszterelnök: A kérdést nem ismeri és ezért csak ideiglenes választ ad. Megígéri, hogy szigorú vizsgálatot indít és érdemleges választ akkor fogja megadni.

Gróf Zichy Aladár a miniszterelnöknek mint belügyminiszternek ideiglenes választását tudomásul vette.

Az interpellációra érdemleges válasz nem adatván, kiadják a belügyminiszternek.

Elnök: Következnek Polónyi Géza interpellációja a véderőnyreviziója ügyében. Az idő előhaladottságára való tekintettel kéri a Házat, hogy engedélyezze Polónynak a szószara az engedélyt.

Polónyi Géza a házszabályokhoz kér szót. Kéri a Házat, hogy az interpellációját ma terjeszt-hesse elő.

A Ház az engedélyt megadja.

Polónyi Géza: A miniszterelnök nemzeti vívmányok gyánat hozza ide azt, amit az ellenzék már évek óta hangoztatott és követelt. Ezért a nemzeti ajándékért azonban majd megfelelő ellenszolgáltatást kell adni az országnak és pedig egy kis létszámmelését, meg kvóta-emelést. Azonban lesznek itt a Házban mindég férfiak, akik lépre nem mennek és a házszabályokat még a királyi ajándékkal szemben is meg fogják védeni. Kéri a honvédelmi minisztert, hogy szándékozik-e a magyar szolgálati és vezényleti nyelvet a hadseregben érvényt szerzei.

Az interpellációt kiadják a honvédelmi miniszternek.

Rakovszky István kéri a Házat, hogy sürgős interpellációját a hétfői ülésen mondhasse el.

A Ház az engedélyt megadja.

Az ülés végződik délután 2 óra 35 perckor.

BELFÖLD

Kossuth Ferenc beszámolója. Kossuth Ferenc a függetlenségi és 48-as párt elnöke vasárnap délelőtt beszámoló beszédet tart kerületének székhelyén. Cziglédén. A beszámolóra a pártvezéret a párt tagjainak zöme leköszéri, s a kíséretében lévő képviselők közül is többen fognak beszélni. Kossuth Ferenc beszámoló beszédében a legújabb parlamenti eseményre is fog foglalkozni és arra mint a függetlenségi párt kitartó küzdelmének egyik vívmányára fog rámutatni.

A nap szenzációja.

Budapest, november 12.

Városszerte szállodtak a hírek valami nagy politikai szenzációról. Ezt már tegnap jeleztük. De az ellenzék, úgy látszik, ma reggel már kinyomozta a szenzációt és sietet megtenni a maga taktikai sukzuszait. S az első meglepetés a t. Házban ma az volt, hogy három interpellációt jegyeztek be — ugyanarról a témáról: a véderő-törvény reformjáról. Az első interpellációt **Bolgár Ferenc**, a másik kettőt **Polónyi Géza** és **Rakovszky István** jegyezte be.

Mikor ezt ma a jegyző bejelentette, az ellenzéknek halk kacagás támadt:

— Itt van a vad, de nyomában vannak a kopók!

S ez igaz is volt. A politikai szenzáció csakugyan a **Bolgár Ferenc** interpellációjához fűződött és **Polónyi** és **Rakovszky** csakugyan a szenzáció nyomát kergette. **Bolgár** interpellációjára válaszulva ugyanis **Tisza István** két nagyfontosságú nyilatkozatot tett. És pedig

1. Az új véderőtörvény a két éves szolgálati idő alapján készül;
2. a magyar honvédség tüzéséget kap.

Hogy az ellenzék a bejelentett vívmányokat miként fordatta és a szenzáció hatását **Polónyi** hogyan iparkodott nyomban paralizálni: arról beszámoló a képviselőház üléséről írott tudósításunk. Itt csak kiegészítjük a képet. Volt

alkalmunk ugyanis a pártok vezető embereivel beszélgetni s a következőkben ismertetjük véleményüket az új nemzeti vívmányokról:

Kossuth Ferenc,
a 48-as párt elnöke:

A katonai reformok kétségtelenül a nemzeti szellem ébredésének következményei és a lehető legerősebb érvet képezik a házszabály szigorítása ellen.

Gróf Zichy Aladár,
a néppárt elnöke:

Sen az új véderőtörvény munkálatai a kétvéti szolgálati idő alapján, sem honvédségünknek hadosztálytüzéséggel való ellátása a házszabályok reviziójának kérdésével nem befolyásolhatják. *Elszánt ellenséki küzdelmünkben a házszabályok reviziója ellen ez mitsem változtat.*

Szederkényi Nándor,
az Ugronisták elnöke:

A kétvéti szolgálati idő kérdése már itt is régebben foglalkoztatja a katonai köröket, nem a mi kedvünkért, de mert a katonai szolgálat már más államokban keresztül van víve. A kétvéti szolgálati időt már régen sürgeti az ellenzék, makacsul ellenezték. Most már csak európai szempontból sem térhetünk ki a megoldás elől s ha most ezt kedvezménynek akarják feltüntetni, ezt csak félrevezetés szempontjából tehetik. Ugy azonban, amint a kormány tervezi, hogy létszámmelés történik, az egy oly teheremelés jelent, melyet az ország meg nem bír s nem lesz benne köszönet.

A honvédségnek tüzéséggel való ellátását 35 év óta sürgetik. Mindig leszavazták. *Ime, az abstrakció meghozta ezt is, mert anélkül még erre sem került volna a sor. Ha az ellenzék erősen talpraáll, meghozza még a magyar vezényletet és szolgálati nyelvet is.*

Ugron Gábor:

A mostani küzdelem befolyással sem a szolgálati idő leszállítására, sem honvédségünk hadosztálytüzéséggel ellátására nincs és nem is lehet. Miről is van szó? A honvédségnek tüzéséggel ellátásáról, semmi egyébről. mint egy eddig fennállott igazságtalanságnak és katonai esztelenségnek a kiküszöböléséről, mert a tüzéség a hetvenes évek óta nemcsak hadállásokból, amelyeket külön foglal el, működött össze a többi fegyvernemekkel együttesen, hanem a gyalogságokban az első esztarendben felvonul és az első esztavonásban működik. Ennek következtében a gyalogsági csapatokkal együtt kell hogy kiképezzék; egy szellettől kell áthatva lennie, mert szorosabb kapcsolatban áll, mint akár a lovasság a gyalogsággal. Egy német nyelvi, egy idegen, egy más hadszervezethez tartozó tüzéség a honvéd hadosztálynál anakronizmus és katonai tarthatatlanság, mert egymást mint idegenek könnyen cserbenhagyják. A mostani háború pedig bizonyította, hogy a tüzéség tulajdonképpen fog ezután játszani, mert technikai harcok változik át az eddig személyeknek és csapatoknak harcra. Ezért természetesen, hogy a legfejlettebb és leghatékonyabb technikai fegyvernem válik tulnyomóvá a technikai harcban.

A hadtörténet tanúsága szerint folyton nagyobb számú csapatokra van szükség, amelyek aránylag is nagyobb fejlettségű, drágább anyagból készült és drágább anyagot fogyasztó fegyvereket fognak használni. És a drága tüzéség száma fog szaporítani, így a költségek mind elviselhetetlenebbek lesznek, úgy hogy a technikai fejlődéssel anyagi kimerülés nélkül lépést tartani csak úgy lehet, ha a katonák egyéni és más kiképzetésüknek egy olesőbb rendszerét állítják fel, tehát a nemzeti közköztudásnak részét kell hogy képezze a katonai oktatás. A nemzeti iskola pedig csak nemzeti nyelven, nemzeti szellemben képez ki és így Magyarországnak magyar szellemben és magyar nyelven, tehát s több ügy, drágább ágyutöltények, drágább felszerelés a hadseregnek mind maguk után vonják és kényszerítőleg hatnak arra, hogy nemzeti iskola által biztosították a katonai kiképzés és az összhangban álljon a nemzeti nyelven. Tehát rövid idő alatt a több, jobb és újabb fegyver beszerzése magával hozza a magyar szolgálati és vezényleti nyelvet.

Polónyi Géza:

A házzabályok módosításának dolgára a mai incidens befolyással nem lesz, sőt bizonyos mértékben komikussá is vált, mert még a szabadelvűpárt sem melegeitette fel teljesen. A kérdést intéző ember is rosszul volt megválasztva, maga a kormánypart pedig mintegy kommandóra működött. Az a tény, hogy a honvédség tüzérése is kap, értékes lenne, ha hadseregünk magyar volna, de ma már ott tartunk, hogy osztrák szellem unalmodik ott is. En az egyes dolgok különös jelentőségét nem tulajdonítok, de mert mi követeltük, hát tudomásul vesszük. Ami a két éves katonai szolgálatot illeti, ez természetesen terhelni fogja egyes csapat és az abszolút szoldatesszka felé vezet. Mi magunkat több, ágyu, több katonai árán nem vásároltatjuk meg és folytatjuk küzdelmünket.

Tiszta István, mikor a legújabb vívmányokat bejelentette, tiltakozott minden „zörög-tüz” ellen. Azt akarta-e vele mondani, hogy mindezért pedig nem várja és nem reméli cserébe az obstrukció fegyverletét, vagy csak a szabadelvűpárt irányzatos tüntetését kívánta vele mérsekelni — azt tudni nem lehet. De eredményesen tiltakozott, az bizonyos. A szabadelvűpárt egyszerűen valamit sikerült visszavágásért is melegebben tud tüntetni, mint ahogy ma a Házban lelkesedett s igazán szegőnyesen festett, mikor Gajári Géza egymaga kiáltotta: „Eljen a király!” Viszont az ellenzék se mutatott hajlandóságot, hogy a honvédség ágyui ellenében letegy a fegyvereit. Vássonji Vilmos tréfás megjegyzése fejezte ki legjobban az ellenzék hangulatát:

— Azért erősítik a honvédséget, mert onnan várják majd a szigorúbb házzabályokhoz a karhatalmat!

Hogy az ellenzék távolról sem gondol a vendkülvilági eszközök félretételére, azt a politikai nyilatkozatain kívül az is bizonyítja, hogy a Kossuth-part vitarendezői ma este expressz-levelekben, sürgősen és a pártüzenetbe való hivalkozással már a hétfői ülésre berendelték a párt összes tagjait, a koalíció lapjai pedig pláne nyilvánosan és feltűnően a köztudomású figyelmetetést közlik:

Az ellenzék képviselői felhívattak, hogy minden magánygyeiket félretelje, a hétfői és a következő üléseken okvetlenül megjelenjenek.

Mindebből látható, hogy a nap szenzációja hatástalanul száll el az obstruktorok fölött és hatása talán csak odakünn, az országban, a nép körében lesz teljes...

Bécs, november 12.

Itteni politikai körökben azt tartják, hogy gróf Tisza miniszterelnök mai bejelentését a magyar parlamentben és az új véderőjavaslatról tett közléseit csak ő felsége előzetes felhatalmazásával és jóváhagyásával tehetné meg. Ez is azt bizonyítja, hogy a magyar miniszterelnök nagy kegyben áll a felségénél és állása rendkívül szilárd.

Bécs, november 12.

A Corr. Herzog Tisza István gróf miniszterelnök mai beszéde alkalmából meginterviewolt egy kiváló állású férfit a tüzérseg reorganizációjának kérdésében, aki első sorban hivatott arra, hogy nyilatkozhassék a honvéd-tüzérseg felállításáról és általában a tüzérseg újjászervezéséről.

— A mi tüzérsegünk — mondotta az illető szakférfi, — minden más állam tüzérsege mögött évek óta hátrányban volt, ami t. i. az ágyuk számát illeti. Ezt a hadügyminiszterek illetékes helyen mindig hangsúlyozták. A hadseregvezet megköveteli, hogy a nagy csapatok, a gyalogsági és a lovas-hadosztályok megfelelő számú ágyuval láttassanak el. A tüzérseg újjászervezése, amelyről a hadügyminiszter a legutolsó delegációban is meg-

emlékezett a gyaloghadosztályokhoz beosztott ágyuk növelését teszi szükségessé. Az utolsó hadgyakorlatok alkalmával is beigazolódott, hogy a mostani organizációnak megfelelőleg is minden gyaloghadosztályt több ágyuval kell ellátni. Magától értetődik, hogy ez a honvédségre — és a landwehrré nézve is áll. A magyar miniszterelnök mai nyilatkozata szerint a magyar honvédség külön tüzérsegét kap; ez a tüzérseg belső szervezetét nem érinti. Lehetséges, hogy az új tüzérseg felállításával fogják a kérdést megoldani, de csak csekély számban, mert ez időszert csak három hadosztálynak nincs tüzérsege. Jelenleg minden gyaloghadosztályhoz az organizációnak megfelelőleg saját tüzérsege van beosztva, tehát a honvéd hadosztályokhoz is. Ezek az utóbbi hadosztályok ezental saját külön tüzérsegükkel fognak rendelkezni. Ami az osztrák landwehrt illeti, valószínű, hogy hasonlóképpen fognak eljárni a tüzérseg kérdésében ott is s a landwehrré is külön tüzérsege lesz. Minden tüzérdandárban van most egy hadtest-tüzérseg és három hadosztály-tüzérseg. Hogy ha a magyar vagy az osztrák honvédség, illetőleg Landwehr hadosztályai hadtestbe tömörítettnek, akkor természetesen kell, hogy egy-egy hadosztály-tüzérsegnek kapjanak.

Ami a hadtest-tüzérsegeket illeti, azoknak megszűntetésre van szükség. Az illető szakférfi szerint csak most fog igazán kitűnni, mennyire fontos az egységes vezényelti nyelv. A két honvédség külön tüzérsegének felállítása nem lesz káros befolyással a hadsereg harcoképességére. Ami végül a költségeket illeti, azokat most előteremtteni lehetetlen.

Bécs, november 12.

A honvédségről számottevő katonai részről a következőket jelentik:

— Ami a honvédségnek tüzérseggel való ellátását illeti, az az új véderőjavaslatnak egy rendelkezése és csak az, benne az érdekes, hogy a magyar miniszterelnök éppen a mostani pillanatban kapott felhatalmazást arra, hogy ezt a kérdést a magyar parlamentben felveesse. Katonai szempontból ez az újítás abban a körülményben kell magyarázatát, hogy a tapasztalatok nagyon szükségessé bizonyították be az összes csapatoknak tüzérseggel való felszerelését. A honvéd- és landwehr-tüzérhadosztályok felállítása multhatatlanul szükséges az egyes csapatoknak közös működésének szempontjától, mert különben hadgyakorlatok s még inkább komoly veszedelem idején az egyes csapatoknak össztartozásának és egyöntetűségének hiányában nagy nehézségek támadhatnának.

Magától értetődik, hogy a magyar honvéd-tüzérseg költségeit kizárólag Magyarország fogja fedezni. Az új véderőtörvényjavaslat a honvéd- és landwehr-tüzérseg felállításán kívül a tüzérseg szaporításáról is fog intézkedni.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, november 12.

Azok a hírek, amelyek a napokban oly határozottsággal jelentették Port-Arthur közeli elesét, ma arra az egyszerű tényre redukálódnak, hogy Stössel tábornok rövid fegyverszünetet kért halottainak eltakarítása végett. A japánok e kérelmet azzal a megokolással utasították vissza, hogy az oroszok visszaéltek a Vörös-kereszt jogaival. Érthető ugyan a japánok e rideg viselkedése, hiszen volt rá eset, hogy ugyanily kérelem teljesítését az oroszok tagadták meg, de a fegyverszünet megtagadása a halottak eltakarítása végett szintén a genfi konvencióba ütközik, és okoság sincs benne, mert ha ezer meg ezer halott fekszik temetetlen a harc téren, a japánok ennek káros következményeit szintén meg fogják érezni.

A tifusz, kolera és pestis nem ismer kúlomséget barát és ellenség közt. Egy másik távirat szerint Stössel tábornok azt reméli, hogy újévig tarthatja magát. Kétségtelenül nagyon túlzottak a japán ostromló sereg előrehaladásáról szóló jelentések, de amny mégis bizonyos meg az orosz táviratokból is ítélve, hogy Port-Arthur ormáin már a sarga lobogó fog lengeni, amikor Roszdsztyvenszki flottája a csöndes vizekre ér.

Port-Arthur végnapjai.

London, november 12.

A Morning-Post sanghai jelentése alapján itt erősen el volt terjedve az a hír, hogy Stössel tábornok a japánokkal tárgyalásokat folytat a var földaszé vette. Más jelentések szerint csak a kapituláció feltételeinek közléseért, Eddig a hírek egyikét sem erősítették meg; a londoni japán követség nem tud ilyesmiről. Valószínű, hogy Stössel csak a halottak eltemetésére kért fegyverszünetet. Eddig sem az Icsan-erőd, sem egyetlen északi erőd nincs a japánok kezében. Noha a helyorség egy harmadára apadt le, előreláthatólag e hó végéig kibírja az ostromot. A Daily Telegraph jelenti, hogy a japánok újabb hozzáálltak Port-Arthur bombázásához és útegeik tüzelését most főképpen a kikötői arzenálja ellen irányították, hogy a megsérült orosz hajók kijávitását megakadályozzák. Ugyanazon forrás szerint a japánok erőlyes időközleleteket tesznek a balti flotta ellen.

A japánok a kínai hajótulajdonosokhoz azt a figyelemzetést intézték, hogy dzsunkáikat ne küldjék a port-arthuri kikötőbe, mert ágyukon fogják mindazokat a hajókat, amelyek az ostromzárt akarnak törni. A japánok Stössel tábornoknak azt a kérését, hogy a halottak eltemetése végett fegyverszünetet adjanak neki, azzal a megokolással utasították vissza, hogy az oroszok visszaélnek a Vörös Kereszt jelvényeivel. Stössel újévig szándékozik a várat tartani. A helyorség új bátorságot merített, mert a legutóbbi napokban új eleséget és hadiszer kapott. A mellett azonban alig van Port-Arthurban csak egyetlen ház is, amelyet a japán bombák mer ne rongáltak volna. A Port-Arthur ostromló csapatok között van két olyan ezred, amelynek minden egyes katonája a sir-sektának hívja. E katonák közül egy sem várja, hogy élve kerül ki ebből a háborúból. A minap egy tiszt összehívta zászlóalját és az ellenség sűrű golyózáporában így szólt katonáihoz:

— Előre, ti hősök! Előre a paradicsomba! Ha meghátráltok, úgy a pokol vár rátok, ha élve visszatértek, úgy az arany-árkány rendjele vár benneteket!

A katonák új bátorságot merítették és Budhához imádkozva, újra előrenyomultak és bevették egy erődöt.

A mandzsuriai harcter.

Mukden, november 12.

(Reuter.) A két hadsereg ágyuharcban áll egymással. Az ágyuk tüze a balszárnyon volt a legerősebb, ahonnan az oroszok egész szerdán és csütörtökön tüzeltek a japán hadállásokra. Ezideig egyik fél sincs előnyben. A japánok ismét a jobb szárny ellen akarnak átkaroló támadást intézni.

London, november 12.

A Reuter-ügynökség jelenti 10-óról Mukdenből: Kilencedikén éjjel az oroszok melint-gránátokkal lötték a Malonon-dombbal szemközt levő japáni tábornok. Ez a hét folyamán már a harmadik éjjeli támadás volt. A japánok a tüzelésre nem feleltek. Majdnem minden éjjel van tüzérsegű harc és az ágyuk többször változtatják helyüket. A japánok mindinkább távoloskodnak a lövéssel, mintha nagy esélyre készülnének. Saho-állomásnál nehéz ágyukat helyeztek el. Jelentik, hogy az oroszok Saho-állomás vizitornát, mely a japánoknak figyelemhelyül szolgál, összelökdözték.

— A Magyar Nék Közművelődési Köre ma délután választmányi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy még e hónap folyamán művész-estét rendeznek néhány kiváló irodalmi és művészeti előkelőség közreműködésével. A háziasszonyi tisztelet eddig elvállalták: gróf Festetics Andorné, Gömbösné-Galamb Margit, Hertka Elza, Tormay Cecil és özv. Zempléni Gyuláné. Megalakult a hölgybizottság is, mely a művész-est rendezését elvállalta. Az egyesület tagjainak a belépésre jogosító jegyet díjtalanul el fogja küldeni a rendezőség. Vendégek 4 korona betéti díjat fizetnek. Az ülésen megvitatásra került az együletet még érdekli néhány kérdés. Jelen voltak: gróf Festetics Andorné, Gömbösné-Galamb Margit, Hertka Elza, Drescher Irma, Kacslovics Margit, Szilágyi-Drescher Jenny, Zipernovszky Károlyné, Szecsvay Emma, dr. Steinberger Sarolta, Tutschelné-Bercht Lilly és dr. Farkas Gyuláné.

— Adomány. A Magyar Földhitelintézetből 28 koronát kaptunk a Párisi kölcsönösen segélyező magyar egyesület javára. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

— Verekedés a bécsi egyetemen. A bécsi egyetemi diákok még most sem tudnak szabadulni az innsbrucki események háda alól. Izgatottságukat ma még növelte a rektor határozata, melyet az a német diákok követelésére adott. Ez a határozat kihatásba helyezi ugyan a vizsgálat megejtése után a tünető olasz diákok megbüntetését, de az egész ifjúságot nyugodt, higgadt viselkedésre szólítja föl és kikötötte azt is az ifjak kiküldöttjei előtt, hogy határozatát ne az egyetem falai közt, hanem azokon kívül hirdessék ki. A német diákok vezetői azzal az értesítéssel mentek társaikhoz, hogy az egyetemi tanács majdnem minden követelésüket teljesítette, de a határozatot csakis az egyetem falain kívül hirdethetik ki, az ifjúság nagy lármával követelte, hogy a határozatot ott mindjárt olvassák föl. Olyan izmózis lett az izgalom, hogy a német diák-bizottság kénytelen volt visszamenni a rektorhoz, aki aztán el is állott kikötéséről.

Amin a német diákok értesültek a rektor határozatáról, pokoli láрма kerekedett. *Pfuj!* kiáltások hangzottak föl és százan ordítottak egyszerre:

— Azonnal zárják ki valamennyiüket! követelték a német diákok, akiknek izgatottsága már akkor nem ismert határt.

A második pont ugy szólt, hogy amaz olasz diákokat, akiket az innsbrucki véres események miatt más egyetemek kizártak, a bécsi egyetem nem fogadja kebelébe.

Zugó he! he! támadt e pont felolvasása után.

Ami a hirdető táblák nem német, hanem olasznyelvű hirdetései illelt, azokat azért nem lehet eltávolítani, — így szól a rektor válasza, — mert olasz hirdeményeket nem is függesztenek ki. A német diákok percekig abogoltak e miatt a rektort.

Végül a bizottság elnöke arra kérte a diákokat, hogy az egyetem területén viselkedjenek nyugodtan, mert erre ígéretet tett a rektornak.

Csak most tört ki teljes erővel a tüntetés. A fűtők, pluj-kiáltások és abogolások véget sem akartak érni.

— Fel valamennyien a rektorhoz! adták ki a jelszót. A németek nagy része tudott fel a lépcsőkön. Iszony nyugt volt a láрма. Az egyetemi szolgák visszatartották a diákokat, akik erre a *Wacht am Rhein*-t énekeltek és visszasiettek a térségre, de már akkor a feljárókat ellepték az olasz, horvát, szlovén diákok.

— *Lo innen!* kiáltották a németek és ismét rákértek a *Wacht am Rhein*-ra, kalapjukat pedig levették. A más nemzetiségű diákok nemzeti dalokat énekeltek feltett kalappal.

Erre fűlsikeitő láрма tört ki:

— *Le a kalappal!* — kiáltották a németek s botokkal, ernyőkkel támadtak ellenteleikre, kalapjaikat leütötték és a fődre tapostak.

A rendőrök előrenyomultak és rövid időre elválasztották a dulakodókat. Most a németek ismét a rektorhoz tudáltak, azaiatt pedig az olaszok, szlo-

vének és horvátok újból visszanyomultak és levett kalappal nemzeti dalokat énekeltek. A német diákok nagy dühvel tértek vissza és fulerejükkel a Ronacher-kávéházig kergettek a nemzetiségűeket. A rendőség most újból közbelepett és szétverte a tüntetőket, akik különböző utakon igyekeztek vissza az egyetemre. A közlekedés megakadt és köröskörül a kereskedők bezárak a boltjaikat.

Ma a közoktatásügyi miniszternél három diákból álló küldöttség jelent meg, mint a bécsi és gráci olasz diákok képviselői, akik vázolták azt a szomorú helyzetet, amelyben az olasz diákok a két egyetemen vannak és érdekeiket oltalmát kérték. A miniszter azt válaszolta nekik, hogy az akadémiái sajtóságoktól bizonyára távol áll, hogy az Innsbruckban történt kihágásokért az összes olasz nemzetiségű diákokat felelőssé tegyék, de most mindnyájan kénytelenek a következményeket viselni. A bírósági vizsgálat ki fogja deríteni, hogy az olaszok mennyiben voltak azon a végtelen éjszakai személyes bizottságunkban fenyegetve és mennyiben eseltek önvédelemből. Semmi esetre nem volt szabad fegyverrel fellépniük és a tömeg közölni. Ez nem diáktempó. Az olasz diákok meg lehetnek győződve, hogy egyetlen ártatlan sem fogja nélkülözni az oltalmát. A bebizonyított vétkesség azonban törvényes megtorlást követel. A miniszter végül komolyan felhívta a diákokat, hogy tekintettel az uralkodó hangulatra, minden provokációt kerüljenek. A diákok megígérték, hogy az ő részükről mindent el fognak követni, ami a helyzetet kioldhatja.

Innsbruckból táviratozzák: A német diákság képviselői ma délelőtt a rektorhoz mentek és a német tanuló nevében azt a kérészt intézték hozzá, hogy mindazokat az olasz tanulókat, kik az innsbrucki német egyetemre be vannak írva és a negyedik eseményeken résztvettek, zárják ki. A rektor kijelentette, hogy a tanács a vétkes olasz diákokat az egyetemi törvények legnagyobb szigorúságával bünteti meg.

— A japán üzletvilág. A m. kir. kereskedelmi muzeum könyvtárméltog Komor Szigrid, a Komor és Kun Jokohimánál meg tartja, aki husz év óta él Japánban, előadást tartott a japán üzletvilágról.

A felolvasó esetélt, hogy Japánban általában, de különösen az üzletvilágban miképpen változtak a nézetek az Európával való érintkezés folytán. Azelőtt a japán társadalomban nemcsak a harcos, de a munkás és a paraszt is a kereskedő felett állott. Hogy ezek a viszonyok megváltoztak, azt első sorban a szakoktatásnak köszönhetik a japán kereskedők. Japánban 27 kereskedelmi iskola áll fenn, három fokozatban, 1886. óta pedig Tokióban kereskedelmi egyetem is van (az anverssi mintájára), ahol elméleti és gyakorlati képzettségű tanárok működnek. Ezután felsorolja azokat az árucikkeket, amelyeket Japánban külföldről kell behozni. Már a japán ipar nincs annyira kifejlődve és a munkaerő nem olyan finca olcsó, mint ahogy sokan hiszik. De arra fűvelmezteti a kivitelé cégeket, hogy Japánban bel- és külföldi kereskedők egyaránt igen sokat költenek hirdetésekre és valóságos amerikai modoru reklámokra. Japán minden téren lehetőleg függetleníteni igyekszik magát a külföldtől és a kormány nagy áldozatok árán honosítja meg a nagy fogyasztási cikkek gyártását. Evégből maga képezte ki munkásokat Európában és nagy összeggel támogatja az új gyárakat. A japán ipar és közlekedésügyi rohamos fejlődésének esetélté után a felolvasó tüzetesen fejtegette, hogy a magyar kivitel részére tág tör nyílik a japánok győzelmé esetén egész Kelet-Ázsiában.

Az érdekes felolvasás után a jelen volt kereskedők és iparosok számos kérdést intéztek az előadóhoz, főleg a magyar nyerstermékek kiviteli kihatásairól és az amerikai versenyéről. Az előadó erre tüzetesen ismertette az amerikai gyárosok eljárását. Igen érdekelte a hallgatóságot az előadó felvilágosítása arról, hogy milyenek a megélhetési viszonyok olyan fiatal kereskedők számára, akik ott alkalmazást keresnek, hogy a viszonyokat tanulmányozzák; az előadó a megélhetési viszonyokat igen kedvezőnek írta le, mert az európai cégek jól fizetik a kereskedelmi alkalmazottakat. A felvetett kérdésekre elmondta az előadó, hogy nyerstermékeink sok eredményt érhetünk el, mert Japánban ugyan most csak a tekaji bort ismerik, de a borfogyasztás erősen terjed. Ugyanez mondható a vajról és tejről is, mert a tej-

termelés Japánban nem honosítható meg. Végül hangsúlyozta, hogy tartós eredményt ugy érhetünk el, ha fiatal magyar kereskedők kincsménés Japánba, az ottani viszonyok tanulmányozására és ha őket a vállalkozásukban ugy a kormány, mint a társadalom határozottan támogatná.

A közel egy óráig tartó tanulásog ezmeosere után az előadónak a jelen voltak meleg elismerésüket fejezték ki.

— A husvéti tojás. A Nemzeti Múzeumban ma *Belulesky* Sándor muzeumi segédőr érdekes fölolvását tartott a husvéti tojásról.

Bevezetésül fejtegette az előadó a husvéti piros tojás eredetét. A tojás a természet újjaszülését jelképezte már ós idők óta. A mitológiában számtalan szerepelt a tojás. Brúma istensége arany tojással van feltüntetve, az egyptoniak szerint a világ tojásból kelt ki. Kastor és Pollux a monda szerint szintén tojásból keltek ki. A hinduk, birmanok, perzsák és kínaiak, sőt a germánok is ugyancsak festett tojással kínálták meg egymást tavaszkor. A keresztények a pogányoktól átvették ezt a szokást s máig megtartották. Ezekelőt a festett tojások a természet újjaszülésétől kívül, a megváltofteltámadását is jelképezik. Hazánkban a néphit azt tartja, hogyha tojással kínáljuk meg szerelmünket, szerelmet öbresztünk szivében. A tojások festése bizonyos művészi tökéletességgel is emelkedett és világot vet a népek műveltségére. A Nemzeti Múzeumban már nagy gyűjtemény van a ritka művészettel festett tojásokból. Az előadó mintegy ötven vetített képben különféle festett tojás mutattat be.

— Boszniai tanulmányt. Thallóczy Lajos osztályfőnök báró Burján közös pénzügyminiszter meghívásáól bentazta Bosznia-Hercegovinát, hogy személyesen tanulmányozhassa az egyházi, községi és oktatási viszonyokat. Thallóczy ma reggel visszatért Bécsbe és behatón referált báró Burján közös pénzügyminiszternek.

— Diákzavargások Oroszországban. Pétervárról jelentik: Néhány nap óta ujra megkezdődtek az itteni egyetemen a diákzavargások. Alkalmat erre a diákoknak egy gyűlése adott, melyhez nem kérték ki előre a rektornak engedélyét. A gyűlésen arról akartak tanácskozni, hogy mint lehetne a két évvel ezelőt beszüntetett diák-étkezt intézményét ujra életbe léptetni. Ezt az étkezt ugyanis a kormány rendeletére zárták be, minthogy kúnt, hogy helyiségi titkos forradalmi propagandák színhelyei. A diákok alig kezdték meg tanácskozásukat, mikor a rektor felszólatta a gyűlést. — Erre a pétervári főiskolának egymánután rendezték a tüntetéseket. A diákok nagy csoportokban jártak be az utcákat és részben forradalmi dalokat énekeltek, részben a nemzeti himnuszot harsogták és nyilvános helyeken azt kiáltották: „Le a háborúval!” Műndezeknél az alkalmankül azonban vigyáztak, hogy össze ne ütközzenek a rendőrséggel és ennek első felszólítására eszedesen oozlatók szét. Odesszában röpiratot osztottak szét a diákok közt, mely az egész orosz ifjúságot haragra szólítja a jelenlegi kormány ellen, mely a háborúval ruinalja az egész országot. A röpirat szerint az orosz birodalm csak a demokratikus respublika kormányformája menthető meg. A kormány ezzel a legujabb diákmozgalommal szemben egylőre tartózkodó viselkedik és jóakaratu figyelemzettel igyekszik az ifjúságra hatni. Ezekhez a diákmozgalmakhoz és a rezervista-tüntetésekhez, melyek rendezés szidőülődésés fajúlnak, újabb munkászavargások járulnak. Igy Lodzban és Sauerzében vörös zászlókul vonultak végig az utcákat és egyre azt hangoztatták: Eljen Japán és Lengyelország! A tüntetőket a rendőség zavarta szét.

— Házasság. Herceog Fülöp fővárosi kereskedő 20-án vezető oltárhoz a dohány-utcai templomban *Jakovics* Ilonkát.

Boros Adolf számatrí nyomdatulajdonos és papirkereskedő, a „Sztarm-Németi” kiadója eljegyezte Grünstein Mór szakmóskorúdi bérli leányát, Fanny kisasszonyt.

— Az izraeli hitközség gyűlése. A budapesti izr. hitközség előbbi ma hatvani *Deutch* Sándor elnöklete alatt értekezletet tartottak, melyen az előjáróság és választmányi tagok névjegyzékét állapították meg. A választást hónap fogják megkezdeni. Mint új előjáró jelölve van *Kornfeld* Zsigmond főrendiházi tag, a Hitelbank vezérigazgatója is.

— **Montignoso grófnő Bécsben.** Bécsi tudósítónk jelenti, hogy *Montignoso* grófnő a szász király elvált nejé a lieten *Bécsben* időzött. A grófnő szigorú inkognitóban egy belvárosi kis hotellenben lakott, két napig ki nem mozdult a szobából és csak egy ügyvéd látogatását fogadta. Harmadnap elment a főudvarmesteri hivatalhoz, ahol egy ügyöt tárgyalta. *Montignoso* grófnő tegnap elutazott Bécsből.

— **A Lotz család közzönete.** Kaptuk a következő sorokat. Az országos gyász alkalmából, mely felejthetetlen drága halottunkat, *Lotz* Károlyt utolsó útjára kísérte, hatóságok, testületek, művészkörök, egyesületek és magánosok az őszinte gyász szívével halmozták el, hogy azokra lehetetlen külön-külön válaszolnunk. Az összes résztvevők együttesen és egyenként is fogadják nyelven ezeket hálánkat és köszönetünket ama kegyeletért, melyet hazai művésztünk nagy halottja iránt tanúsítottak és amelyvel vérző szívünk fájdalmat enyhítették. Budapest, 1904. november hó 12-én. Övezgy *Lotz* Károlyné, *Lotz* Kornélia, Sándor Ákosné *Lotz* Ilonka, *Lotz* Viktor.

— **Beregi Oszkár és az ifjuság** Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház tagja, a napokban legújabb kollégái, a bölcsészhallgatók között volt és felkérőzött mondom. Ebben a felkérőzötben megemlékezett az irodalomnak csemege koráról is. Azt mondta, hogy az „hebegés” korszaka volt. Ezért a kifejezésért dr. *Demesky* Mihály, a Ferenc József-irtézet kormányzója, később pedig egy-két újság is megtámadta. Ma aztán a következő nyilatkozat közlése kérték fel bennünket:

Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház művésze, ki egyáltalán nekünk kedves, bölcsészhallgató kollégáink, a mi közügyünk zivres, lelkes és őszintes szorgalmát közben a budapesti sajtó két orgánumban, az *Alkotmányban* és *Egyetértésben* teljesen alapatlan és felháberítón méltatlan bántalom érte. Megvádolták azzal, hogy magyar művész létere egy köztünk elhangzott pohárköszöntőben a magyar irodalomról kiesinyült, megvető módon nyilatkozott.

Ünnepélyesen nyilatkozatjuk, hogy ez nem igaz.

Nemcsak nem igaz, hanem gonosz akaratú és valkero megfordítása a valóban. Mert éppen ellenkezőleg! Beregi Oszkár abban buzdoga, hogy segítséget nyújtunk javára az Urániában a magyar irodalom fejlődését bemutató előadást rendezzen, a legnagyobb dícsőréssel arról beszélt, hogy kezdetlegességéből nemzeti irodalmunk mily világróladalmi magasságra emelkedett.

Volt egy szava, mely a kifejlődött tökéletesség ellentétéképpen a még természetesen fejlődlen fejedtet hebegőnek mondta; ezen azonban egyetlen okos ember sem akadhat fenn, aki az irodalmakat ismerve, tudja, hogy valóban valaminek azt valamikor kezdetleges.

Mi tisztában vagyunk azzal is, honnan, kitől eredt Beregi Oszkárnak e szóból rosszszeműen kovósított iraklan megbántalmazása. Kerülni kívánjuk s a titkos bántalmazására való tekintettel kerülni tartozunk is a személyeskedést.

Csak annyi jezzünk meg, hogy az illető vendég volt jelen asztalunknál, mely mellett Beregi Oszkár kollégáinknak nem, mint a két lap írta vállonozgatásán hanem igenis egyhangú lelkesedéssel és *Böthy* Zeolt egyetemi tanár kimutatott telessével találkozó pohárköszöntője elhangzott s hogy a vendég utól nem volt helyes, azon felokézati véleményeit, melyekkel egyéb közlésekben állása dacára feltüntet vadászik, a mi felvilágosodott baráti körünkbe is elhozu.

Beregi Oszkár társunknak pedig szolgáljon elégtételül az igaztalan bántalomért a mi változatosan kollégiai szeretetünk és nagyrabecsülésünk. Kérjük egyben, hogy e kínos eset ne vegye el kedvét a segítő egyesületünk javára tervezett magyar irodalomismertető előadástól.

Mindezeket pedig írjuk ama háromszázöt több bölcsészhallgatók megbízásából, akik ma az izleletlen támadásokon való felháborodásunkat kifejezően összegyűltek. Budapest, 1904. november 12. *Tangl* Endre s. k. a B.H.S.E. elnöke. *Hazan* Olivér s. k. a B.H.S.E. alelnöke, *M. Schindler* Gyula s. k. a B.H.S.E. főtitkára.

— **Szerencsétlenül járt drámáiról.** Londonból írják, hogy *Scudamore* ismert nevű drámáiról a minap halálos baleset érte. *Scudamore* egy drámaíró dolgozott éppen és munkájához egy könyvről volt szüksége, amely könyvszerkevénye legfeljebb polcra állott. *Scudamore* létrára állott, a létráról azonban olyan szerencsétlenül esett le, hogy sérüléseibe belehalt. Érdekes, hogy halálát csak egy héttel később vették észre. A drámaíró felesége és gyermekei

ugyanis színészek és vidéki színtársulatok tagjai. A szerencsétlenül járt drámaíró huszonnyolc darabjával igen szép sikereket aratott.

— **Uj főgimnázium Zentán.** Zenta város tanácsa pályázatot hirdetett egy új, díszes főgimnázium épületére. A pályázatra sok nő érkezett. Az első díjat, amely a kivételt is biztosítja, az 1897. szeptember 1. (a zentai esata napja) jellegű pályamű nyerte el magyar stílusban tartott, monumentális tervével. A nyertes pályamunka tervezője, mint értesülünk. Leitersdorfer Béla budapesti műépítész, aki már több alkalommal meggyőző jelét szolgáltatotta *Lechner* Ödön oldalán megismeresodott credeti tehetségének.

— **Rákóczi hamvainak hazaszállítása.** A Rákóczi hamvainak hazaszállítása ügyében szükséges előmunkálatok megtevéle végett *Thallosy* Lajos dr. udvari tanácsos, közös pénzügyminiszteri osztályfőnök a napokban Konstantinápolyba utazik. *Thallosy* ellátogat Rodostoba is s a török hatóságokkal ellátogat az ügy hivatalos részét. A tél folyamán leutazik *Thaly* Kálmán orsz. képviselő, a kitűnő történetudós is Törökországba, hogy a szent hamvaitak őrző lazarisitákkal megjegyzésre jusson a rendnek nyújtandó kárpótlás dolgában.

— **Budafok község ünnepe.** Szép ünnepe színtere volt tegnap a fővároshoz közlelő Budafok község. Az új állami polgári iskola főlátató ünnepét tartották meg. amelyen *Heller* Iván községi esperes-plébános, *Tóth* József tanfelügyelő és *Doncsik* Lukács igazgató, mondomt szép beszédet. *Francois* Lajos bíró az előjáróság és a polgárárg részéről lelkes beszéd kíséretében adta át az iskolát a tanári karnak, arra kérve azt, hogy az ifjuságot hazafias szemleiben nevelje. Majd *Franck* Ferenc igazgatónak átnyújtották a kultuszminisztérium által küldött pénzbeli jutalmat, melyet a magyarosítás torén elért szép sikerét kapott. Az ünnepeit az ifjuság a Himnusz eléneklésével kezdte és a Szózat-tal rekesztette be.

— **Eltűnt szálamigytáros.** Szegedről táviratozók: *Forgiari* János szegedi szálamigytáros két hét előtt nyomtalanul eltűnt a mikor elutazott azt mondta, hogy négy napra haldokló nagybátyjához utazik *Padubá*. Távirati kérdésre *Padubán* azt táviratozták Szegedre, hogy *Forgiari* nem volt ott. *Forgiari*, aki fizetését pontosan teljesítette, valószínűleg Amerikába mehetett. A gyár ma a fizetést beintette. *Forgiari* itt hagyta olaszországi származású hitvesét két éves leánykájával. Az ügyek rendezése végett *Forgiari* egy natybátyja ideérkezett.

— **Muzeumok és könyvtárak.** A muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége *Fraknói* Vilmos püspök, országos főfelügyelő elnöksége alatt tegnap a Nemzeti Múzeum tanácsstermben ülést tartott. Első tárgya volt az ülések a szegedi Somogyi-könyvtár és városi muzeum igazgatói és esetleg megértesítő könyvtárnoki állásának minősítési szempontból való elbírálása. Az elbírálás alapján az állásokra a Nemzeti Múzeum *Széchenyi* országos könyvtárának, a tudomány egyetemi könyvtár és a Tud. Akadémia könyvtárának igazgatói tiszsk meg a hirtas jelölést, amelynek megteremtése után a tanács fogja választani utján az állásokat betöltteni. Ezután megállapították az 1905. évi költségvetést, mely szerint a vidéki muzeumok és könyvtárak segélyezésére és berendezésekre 117 ezer korona fog a főfelügyelőség rendelkezésére állni. Tárgyalták a komárom megyei könyvtár állami felügyelet alá való helyezését s tudomásul vették a nyiregházi törvényhatósági könyvtárnak a varmegyei muzeumnal való egyesítéséről szelő jelentést.

— **Rablóámadás a Dalszínház-utamban.** *Harkányi* Gyuláné, született *Brack* Judit feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Dalszínház és Révay-utak sarkán egy férfi megátalmadta és kiragadta a kezéből a pénztárcáját. Mikor segítségét kiáltott, többen üldözbe vették és el is fogták a rablót. Elkor azonban egy nyulánk fiatalember, aki nyilván a rabló bűntársa volt, küzdelépet és erőlyesen rászólt az üldözőkre:

— Mit akarnak ottól az embertől? Nem ez a rabló! Erresszék el!

Az emberek hitték neki és el is eresztették a rablót, aki gyorsan odébbált. A rendőrség most keresi.

— **Ajándék a Múzeumnak.** *Szentivány* Zoltán császári és királyi kamarás a maga nemében páratlan gyászjelentésgyűjteményt ajándékozott a Magyar Nemzeti Múzeum *Széchenyi* országos könyvtárának, amelyet a könyvtár már át is vett. A gyűjtemény az ajándékozó által készített mutató adatai szerint 64,806 személy gyászjelentését tartalmazza s a kettős példányokkal együtt a gyűjtemény darabszáma mintegy nyolcvanezerre tehető. Oly magas szám az, mely a gyűjteménynek a többi hasonló gyűjtemények között föltétlenül az első helyet biztosítja és a *Széchenyi* könyvtárnak, mely maga a gyászjelentések tekintélyes anyaga felett rendelkezik módot nyújt arra, hogy e téren megelőzze a külföldi könyvtárakat, amelyek csak az újabb időben kezdenek a gyászjelentések rendszeres gyűjtésével foglalkozni. A gyűjteményben a tizenhatedik százdától kezdve napjainkig vannak példányok s azért ezeltől harminc esztendővel, mikor az még csak huszezer daraból állott, a londoni *Brithis* muzeum nagy összeggel kínált *Szentivány*nak, de ő azt nem adta oda, hanem most a Múzeumnak ajándékozta. *Berzovitsy* Albert dr. közoktatási miniszter az ajándékozónak aildozatkészségért köszönetét fejezte ki. A családtörténeti kutatóknak különösen megbecsülhetetlen lesz ez a gazdag gyűjtemény, amelynek végleges rendezésére külön szakértőket alkalmaznak.

— **Az asztalosok sztrájkja.** Az asztalossegégek vasárnap gyűlést tartanak a *Baross-utca* 45. szám alatt lévő *Farkas-féle* vendéglőben. A rendőrségen is bejelentették ma a gyűlést, amelynek a napirendje: „A helyzet és a további teendők.” Az asztalossegédek a gyűlésen kimondják a sztrájkot és hőtőfen már meg is kezdik. Addig akarnak sztrájkolni, míg a belügyminiszter a szakegyesületük újából való megnyitását nem engedélyezi.

— **Templomszentelés.** Nagy ünnepség kíséretében szentelte föl november 8-án dr. *Radu* Demeter püspök a nagybaródi görög katolikus templomot. A felszentelés estéjén díszes hangversenyt és bált rendeztek.

— **A Gabelsberger-szakiskola díjtalan magyarnémet gyorsírás és gépirás tanfolyamára** e hó nap végéig lehet igazoló okirat alapján (jeles elemenetel, szegénység bizonyítvány) beiratkozni. A beiratásokat az összes tanfolyamokra d. e. 8—10-ig (d. u. 3—5-ig esküzi a Gyár-u. 48. sz. a megnyitott új helyiségekben az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület elnöksége. *Vikár* Béla s. k. elnök.

— **Életunt asszonyok.** *Párisból* jelentik, hogy a *Rue Ravagnon* egyik házában tegnap három asszony nagy nyomorában szegényes öngyilkosságot követett el. A nők egyikének három éves leánykája is meghalt.

— **A Párisi Nagy Áruház ismét megnyílt.** Kellőcs, meleg, jöleső zsiabongás fut át ereinken, midőn ezen magában egyszerű, de nagyon is jelentőségteljes pár szót leírjuk. Hisz székes-fővárosunk létszámosságáról van szó, melyet a balsors egy pillanatra ki nem fürkészhető szeszélye miatt egyideig nélkülözni kellett azért, hogy huanvaiból sokkal többesében, kiterjedtebben és szebben ismét feljeldjen. Es fel is éledt. A modern tűzbiztonság összes eszközeivel felszerelve, az áruház a maga pompájában, nagyüzinszerűen ismét megnyílt. Az áruházról nem kevesebb, mint hat vészkiárat vezet az utcára, van benne hat tüzessap (hydrans) és husz minimum löcsölő, mindenféle asbest-áthúzat, sőt maga a padló is amerikai asbestből van. Az áruvédővar nem kétézik, azonban az áruház összes helyiségei a modern technika összes vívmányaival felszerelve, nagyüzinre, teljesen és egészen berendezve, a belépőnek szemképrázatos látványt nyújt. Ez előtt is meg voltak szokva a Párisi Nagy Áruház főfelügyelőségein, de amit az most nyújt, az minden képzeletet felülmúl. Leírni nem is lehet, személyesen kell róla meggyőződni, a belépés és megzemelés nem kötelez senkit a vásárlásra, tehát mindenki bátran megleketheti. Az áruház továbbra is a volt vezető-tulajdonos és annak szakavatott vezetésénél áll és ez magában elegendő biztosíték arra, dig az áruház épp most meglejten több mint 6000 szolid elvek alapján lesz vezetve. A Párisi Nagy Áruháznak most Budapestben, sem vidéken főközfikete nincsen, aki tehát ott akar vásárolni, annak vagy személyesen kell szükségletét ott fodezni, vagy pedig az áruházról épp most meglejten több mint 6000 ábrával ellátott legújabb díszes nagy kévés árjegyzéket kérni, melyet kívánatra ingyen és kármentve szivezen meglejten.

— **Csaló famelszö.** A szabadkai rendőrség táviratban tudatta a főkapitánysággal, hogy Végel

SZÍNHÁZ, ZENE

Vilmos fagaragó 12.000 koronáig elkövetett család után onnan megszökött. Vele van felesége és 10 éves fia. A rendőrség elfogatására megtette a szükséges intézkedéseket.

A műemlékek bizottságának előadója. Bersegey Albert dr. közoktatási miniszter a műemlékek országos bizottságához az elhunyt Czobor Béla dr. helyébe Éber László dr. nemzeti múzeumi igazgatót nevezte ki és bízta meg az előadói teendők végzésével.

Rendőri hírek. Fölsimer halott. Ma reggel agnoszkálták Vrabec János 34 éves műszerész, akit tegnap a Nádasy-kaszárnya előtt holtan találtak. — **Kabátlopás az egyetemen.** Mörizs Billint bölcsezzettanhallgató följelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap este az egyetem kupolaterméből ellop-tak már elő kabátlopások; a rendőrség most erélye-ten jár a téli kabátját. Az egyetemen ismételtlen fordul-tak már elő kabátlopások; a rendőrség most erélye-ten jár a téli kabátját. Az egyetemen ismételtlen fordul-tak már elő kabátlopások; a rendőrség most erélye-ten jár a téli kabátját.

Társasutazás Cunard hajón. A Buda-pestről november 23-án *Sciciliába* és *Délolasz-szigetbe* induló társasutazás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult. Ez az első alkalom, hogy a Cunard társaság óceánjáró hajójának pazar fényűzőssel be-rendezett luxus-osztályát társasutazók részére fog-lalják le. A kirándulás utitánya a következő: Budapest—Ríme (mnet a „Slavonia” I-6-os osztályá-ban) Palermo—Siracusa—Gattaro—Taormina—Mes-sina—Reggio—Nápoly—Pompei—Sorrento—Capri és Róma. Az utazás 18 napot vesz igénybe és a rész-veteli díj a nagy kényelem mellett is igen mérsé-kelt. Részletes prospektus a Központi Menetjegyiro-dában (Budapest, Vigadó-ter 1.) kapható.

Károcsyoni értesítés. A számtalan hoz-zánk érkezett tudakozására ezuttal értesítjük nagy-rabecsiúlván levő közönségünket, hogy tárházunk áru-osztályában a mélyen leszállított áru árak eladásra hété-ven f. hó 14-én veszi kezdetét és bezárólag decem-ber hó 31-ig tart. *Arany János és Társa.* Csász. és kir. udvari selvem és divatáru szállítók Bécsi-u. 9. Alapított 1849.

(x) **Kiss szerencsés nagy!** Vásárlóján osz-tályosjegyet Kiss Károly és Társa bankházánál, Erzsébet-kört 19. szám alatt.

(x) **Női fehérneműek divatos, szolid kivitel-ten,** méréskelt szabott árak mellett kaphatók *Kunz József és Társa* cégénél (Budapest, V., Deák-ter 1.). Menyasszonyi kelengyék állandóan megtekinthetők.

(x) **Torokhurutak** (dohányzás következtében, arany Rohati-, gége- és hörgőhurutok) képezik löndi-kajókat a *Robitsi „Styriaforras”-nak.* Napenkénti többszörös gargalizálás ezzel az ásványvízzel lan-gyos állapotban és meleg tejjel keverve italként biztos, gyakran rögtöni sikerrel jár.

(x) **Gyönyörű toltelt asztalt** nyert egyik szépségéről ismert művésznőnk fogadásból. Ugyanis az általa használt Akácia-érem, puder és szappan voltak a legtekintélyesebb szepitőszerek. Valódi minő-ségben kaphatók Krieger-féle Korona-gyógytárban, Budapest, Kalvin-ter.

(x) **A Zoltán-féle csukamájolaj tápereje** nagy, könnyen emészthető, kellemetlen szaga, íze nincs. Úvege 2 kor., a *Zoltán* gyógyszerárban, Budapest, V., Szabadság-ter.

(x) **Minden ut Rómába vezet,** kivéve azo-ka-t az utakat, amelyek máshová vezetnek. Mi in-kább azt mondjuk, hogy minden ut *Kecskemétre* vezet. Ezrivel zarándokolnak e nem éppen szent, de becsületes magyar városba, ahol az *Első Alföldi cogazgató r. l.* folytatja emberiségét megváltó mű-ködését. A *barackegység* és *barackpálinka* crót, egészséget, jó kedvet lehel az emberbe, szíval boldogságot áraszt maga körül. De a *Barackhívadó* szellemességében gyönyörködni sem utolsó dolog, kivált ha hozzávesszük, hogy kívánatra ingyen és bérmentve küldik bárkinnek.

(x) **Köztudomású,** hogy a m. kir. osztályosors-játék tervezete a legkedvezőbb nyeresí esélyeket nyújtja. Nagy nyeresémek mellett számos kisebb nyeresémek vannak és különösen az, hogy fele a kibocsájtott sorsjegyeknek — tenát minden második — nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden ré-tego kipróbálja szerencséjét. Ezer és ezer ember lett íly uton szegényből egyszerre gazdaggá. Tegyen *szerencsekísértel* és vásároljon az előnyösen ismert *Kiss-bankházban* (Erzsébet-kört 19) sorsjegyet. *Kiss szerencsésje Nagy!*

A Valkűr. Az Operaházban ma a Valkűr csaknem telt ház előtt játszottak. Közönségünk Wagner kolosszális alkotásának, a Nibelung-trilógiának ezt a részét látogatja a legsűrűbben, bi-zonyára azért, mert Wagner egész művészte, a szó teljes értelmében volt wagnerizmus ebben kulminál. Ma mutatták be először a valkűrök légen át való száguldását a mozgófényképek segítségével. Ez a tisz-tára technikai újítás külsőség ugyan, de nem kis-csinylendő éppen Wagner szempontjából, ki vala-mennyi szóló és képzőművészetet egyetlen egységes hatásban akarta a közönség elé állítani. Ezért eszméért harcolt röpirataiban és ezt igyekezett mű-veiben érvényesíteni. Az újítás emeli a Wagner-előadások stilszerűségét; díszlet illati tehát az Operaház vezetőségét, hogy a modern technika e vívmányát Wagner genialis eszméjének szolgálata-ba állította. A képek még nem tökéletesek ugyan, de hasonlíthatatlannal erősebb illúziót keltenek, mint az előbbieik. *Dióssyó, Ney Dávid, Bochnécs és Ney Hermin* ma is a régi jók voltak a a közön-ség elárasztotta őket tapsaival. A zenekar *Kerner* karmester vezetés alatt kitünően működött. (Sz.)

Sarah Bernhard vendégjátéka. Sarah Bernhard fellépéseinek sorozatát *Sardou* „Tosca”-jával nyitotta meg. Az örök hálának hódolatteljes adója ez a költő iránt, aki hatásos darabjaival a diadal megcséjelt ásta meg a művésznőket. A „Tosca” empire oszlopi már korhadtak egy kissé, eszekevényből kriptaillat száll felénk, de a mű-vésznő az ő meghaladt utjában egyenletes, tiszta, sártellen maradt és ragyogó frissességben áll elő-tünk. S amikor az első felvonásban már a kuliz-szák mögött megcsendül léányos hangja, megérzük a közelebbi művészetet, amely teljes egészében bonta-kozik ki előttünk megjelenésekor. Az igaz naiv fe-lületesség, amely e pompázó női szépség lelkéből kipárázik és a fényes burkolat mögött lappangó gyer-mekded féltékenység majdnem szérszállhatóság tech-nikával jelentkezik a nagy Sarah játékában és hang-lejtésének minden akkordjában. Ez a legrosszabb ökonómiaival felépített jelenet igazán szép volt és méltó korszuknak majdnem legnagyobb művésznő-jéhez. Ezzel szemben a harmadik felvonásbeli aziv-hasogató és falrengető affektus jelenet stilszerűen állott mellé az empire-darab horhadat oszlopaihoz. Hörgés, hörgés és hörgés. És a közönség nem érezte, hogy a mellésközönségben egy férfit halálra kineznek a szöirrek. De néha mégis, — mintha megszokát volna egy érző ideg, a szerelmes nő szívében! S az-tán semmi. Csak hideg, fájdalom nélküli hörgés, hogy attól gyenge értelműgü lények meghorong-janak és — fázzanak. Sok hagyomány, még pedig Sarah-hagyomány volt ebben az egész játékban, amelynek még előrangú iskolái vannak a különböző szinpadokon. De a tény bizonyos, hogy az iskola mestere még mindig, a legragyogóbb művésze ennek a hagyománynak. A társulat többi tagjai épp hogy el-érik a közepes nívó vonalát. Meg kell emlékeznünk *Márkus László* értekezéséről, amelyet előadás előtt tartott a közönségnek Duseről és Sarah Bernhard-ról, majd a Toscáról s egyáltalán a színművészetéről. Sok érdekes dolgot mond el a rokonszerves eszter-tikus felolvasása keretében, de magát a konfo-ránszt teljesen fölöslegesnek tartjuk. Közönség gyé-ren volt. Az igazgatóság azonban bízik a közönség érdeklődésében és felkérte Sarah Bernhardt, hogy vendégjátékát meghosszabbítsa. A művésznő enge-dett e kérésnek és esőtörtökön is fellép, még pedig kétszer: délután *A kaméliás hölgy*-ben, este a *Sas-főlk-ban.* (b. m.)

A „Lőcséi fehér asszony” jubileuma. A löcséi fehér asszony már a jövő vasárnap megéri első jubileumát. A darabnak október 27-én tartott bemutatója óta a szereplők valamennyien lelkes ambícióval vesznek részt az előadásban s a huszoneötödik előadásban is az első szereposztás szerint játszik *Faragó Jenő* nagyszerű darabját.

Straus Richard új operája. Straus Richard, a berlini opera karmestere új operát írt Satome címűben, amelynek szövege *Wüde* Oszkár ismert drámája után készült. Az opera legelőször Münchenben fog színe kerülni.

Pályázat társadalmi színműre. A Nem-zeti Színház igazgatósága a vallás- és közoktatás-ügyi miniszter megbízásából pályázatot hirdet né-hai dr. szentiványi *Mészáros* Károly adományából jutalmazandó egész estét betöltő, magyar társadalmi színműre.

A pályázat feltételeiből kiemelendő: 1. A pá-lyázatban kizárólag olyan színművek vehetnek részt, amelyek tárgyuk a mai magyar társadalmi életből merítették. 2. A pályázat eredményét a Nemzeti Színház igazgatósága 1906. január 1-én fogja ki-hirdetni. A pályadíj 2000, azaz kétezer korona. 3. A Nemzeti Színház igazgatósága a pályadíjat csak abban az esetben adja ki, ha a bíráló bizottság, akár egyhangúlag, akár szökösböbbséggel, a pályaművek kö-zött, a Nemzeti Színház szinpadán sikerrel előad-ható művet talál. 4. A pályadíjat nyert mű előadási joga a Nemzeti Színházhoz illel, a szerző azonban a pályadíj kivül a szokásos írói díjazás tantéme is részesül. 5. Minden pályaművel, amelyeknek ér-deklében, akár a szerzők, akár mások a Nemzeti Színház igazgatóságánál vagy a bíráló bizottság va-lamely tagjánál ajánlással, tudakozással közbe-járna vagy bármely módon figyelmet a pályaműre ráterelni ísparkodnak, a pályázattól azonnal kizár-tanak. 6. A pályadíjat nem nyert művek a Nemzeti Színház titkári hivatalában kellő igazolás mellett átvethetők.

Lehmann Lili. Az idei hangversenysz-ezon kimagasló művészi eseménynek ígérkezik az a nagyszabású hangverseny, amelyet *Lehmann Lili,* a vitághírű dalnékesnő fog január 15-én a *buda-pesti poliklinika* javára rendezni. A művésznő, aki *Apponyi Albert* grófnak a poliklinika elnökének ke-relmére készséggel ígért meg a a jótékonyceira való tekintettel közreműködését csak ezt az egy hangversenyt tartja az idén Budapesten.

János vitéz. Pénteken, november 18-án mutatja be a Királyszínház Bakonyi Károly és Ka-csóh Pongrác daljátékát, a „János vitéz”. Kukoric Jancsint, a pástor-gyereket, aki diadalmas hősé-ték során János vitéz és — Fedák Sári jászna, szerelmesét, Huskát a színház új tagja, *Medgyaszay* Vilma, a francia királyleányt pedig Szamosi Elza, a m. kir. operaház tagja, mint vendég kralja. Sze-repel a darabban a „gonosz mostoha” is, aki *Csatai* Janka személyesít. A francia király kedélyes alakját Németh József, Bagót, a huszár trombitást Papp Miska, a strázsá mestert Vécsei jászna. A darabhoz teljesen új kiállítás készült. A díszleteket, egy ma-gyar falut, a francia király tróntermet és a kincse-sházát s a III. felvonásnak rózsárodvát, majd tün-várrá átalakuló sziklás vidéket Spannraff festette, a jelmezek pedig Márkus Géza rajzai nyomán ké-szültek. Különösen tetőzetesek a mese-hangulathoz stílizált magyar parasztruhák, a huszárok unifor-misai, és tündörország fátyolok, színes jelmezei.

Mascagni utóda. Romából jelentik, hogy a pesarói Rossini-konzervatóriumnak sikerült meg-találni Mascagni utódát, *Zanella* maestro személyé-ben, aki eddig a parmai konzervatórium igazgatója volt. Ismeretes, hogy Mascagnit azért távolították el a Rossini-konzervatóriumról, mert hónapokon át feléje sem nézett hivatalának.

Az emigráns. Szombaton november 19-dikén lesz a negyedik bemutató előadás ebben az évában a Nemzeti Színházban. Az új darabírója is, tárgya is magyar. A címe: „Az emigráns”, szer-zője pedig *Kenechey Jenő,* a kit mint publicistát, novella- s regényíró-t és a „*Föld*” című nagyszerű színmű társzerzőjét jól ismer a közönség. Az új darab az újabb magyar történelem egyik legérde-kebb korszakából, a 67-iki kiegyezést közvetlenül megelőző időkből vette tárgyát s hű képét adja a nemzeti ellentétlans rendkívül érdekes társadalmi ele-tének. A bemutató előadás szereposztása a követ-kező: Mr. Eduard Brown — *Gyenes,* Réskai Ga-borné — *K. Hegyesi M.,* Margit, leánya — *Török* Irma, Gerényi Pista — *Rózsahölgyi,* Forenai megye-lőnök — *Náday* Ferenc, Vrabecz — *Gál,* Bauer — *Latábar,* Baró Lilienthal — *Császár,* Bolyi Far-kas — *Pethes,* Helmeicz Péter — *Molnár,* Szent-miklósi — *Pálffy,* Berzeneczi — *Bakó,* Borcsók — *Gabányi,* — *Heléne* — *V. Molnár* E., Purnaszte-ány — *Paulay* Erzsi, Vörtes-kaplár — *Mészáros,* Öreg paraszt — *Helenyi,* Kocsis — *Körösmezői,* Bögös — *Faludi.*

Vécsey Berlinben Vécsey Ferike a csoda-gyermek tegnap *Berlinben* hangversenyzett ériási si-kerrel. A hangversenyben Berlin egész előkelősége megjelent, ott volt a legutóbbi miniszter, akik *Moltke* grófnál a művésze szóban üdvözölték a gyermek-művészt. Az ünnepek a hangversenyteremben foly-tatódtak, ahol *Budó* miniszter gyermekeit ezüst ko-szonu nyújtottak a Vécseynek a közönség viharos ovációja mellett.

Művésze-estély Kőbányán. A *kőbányai ferfi-dalegyetel* vasárnap, november 13-án este a *kőbányai* kaszinó összes termeiben művésze-estélyt

köl: A Sasfők—Intimitások—Berlini levél Sz. Bárdossy Ilona — színdarab közlés— Részlet a János vitézből. — Halász Ilonka önmagáról. A székesfehérvári Petőfi ünnep. A színházi hét eseményei — Nohy drák (vers). Sarah Bernhardt mint reichshädi hercegné és mint Haubert. Sz. Bárdossy Ilona képe, férfiábrák a „Lőcsői fehér asszony”-ból. Péter Gyula, Halász Ilonka arcképe diaditika a sikerült számot. Egyes szám ára 24 fillérre kapható minden újságárúsnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Bross-utca 39.

© Jövendő. Bródy Sándor kilenc hetilapja a következő tartalommal jelent meg: Andrássy Gyula könyve — Andrássy Gyula gróf: Az alkotmány ellenállás képessége. — Méray-Horváth Károly: Kuras és labanc. — Kovács István: A szabad szerelem és a házasság kérdése. — Telekes Béla: Regé. — Ambrus Zoltán: Rendelő óra. — Sereai Matild: Beteljesedett. — Korniss Aranka: Tükölköz szerelem. — Pierre Louys: Mária és Magdolna. — Zoltán Vilmos: Thaliarchoszob. — Camille Maclair: A hazajáró esők. — Irókról — könyvekről. R. Blanka: Előadások a felkészítő akadémián. — a — a: Egy kosár számadca. — Tolstoj Leó: Háború és béke. — A forradalom. — A kulisszák mögött. — Az anarchizmus a háború ellen. — Természettudomány. A levegő.

© Kcs László. Varsányi Gyula, a jónemű poéta *Kcs László* című drámája néhány év előtt megnyerte az Akadémia Kóczán-díját. A szerző most átdolgozta drámáját és a *Részabokor* című kisebb vígjátékával együtt könyvnyomtatásban bocsátja közre. A könyv husztra jelenik meg, ára füzve 2 korona, díszkötésben 8 korona lesz. Előfizetőket a szerző lakására (Király-utca 13.) lehet küldeni.

© Szávay Gyula új könyvei. A debreczeni Csokonai-nyomda Szávay Gyulának, az ismert nevelőnek két kötetet rendezt eljött alá. Az egyik kötet címe *Viták ének és egyéb versek*, a másiké *Csokonai hősné és tizenkét más beszéd*. A két kötet karácsonykor jelenik meg. Ára egyenként két korona.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A Klein-házaspár. A francia ügyészség határozata szerint a bécsi gyilkosság hőseinek, a Klein-házaspárnak, már tegnap este kellett volna elindulnia Párisból. Ma azt jelentik a francia fővárosból, hogy az utazás elmaradt, mert a rendőrség főnöke tegnap délelőtt levelet kapott Kleinétől, melyben kihágatást kér, mert fontos leleplezéseket kíván tenni. A rendőrök a kérést nem tagadhatta meg s így Kleinék csak vasárnap este vagy hétfőn reggel érkeznek meg Bécsbe, ahol lagott kihallgatják őket.

Egy újabb bécsi táviratunk jelenti: A Klein házaspárt már utnak indították Bécsbe. A párisi rendőrség főnöke a jövő évi szabadságát Bécsben fogja tölteni, hogy részt vehessen a gyilkosságok per végvárgyalásában, mert vallomása sok tekintetben fontos, minthogy ő volt, aki elsőnek lépett be a gyilkos párhoz letartóztatásukra. Klein Francészk nagyon iparkodik, hogy elmeleborodottnak lássék. Egy bécsi ügyvédnek azt írta, hogy lakik Bécsben egy asszony, aki a megszólalásig hasonlít hozzá, bizonyára az követte el a gyilkosságot. Férje is ösztönözözte az asszonyt vele s egyszer az utcán meg is ölte helyette.

§§ Oszlálygyűlés. Rozs József asztalos-egység februárban két cikket írt a *Népszavába*, egy barmadikat pedig a *Famunkások* szaklapjába, melyek miatt az ügyészség osztálygyűlésre való ígatás címén perbe fogta. Ma tárgyalta ezt a sajtóper a budapesti esküdtörbíróság dr. Daleschall bíró előlkelt alatt. Az esküdtek bűnösnek mondták ki Rozs Józsefet két rendeltel ígatás vétségében, a törvényszék pedig két havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott és védője, dr. Bródy Ernő, semmisségi panaszt jelentett be.

§§ Gróf Csirák Lujza tolvajai. Tavaly Szent István-napián betörték gróf Csirák Lujzának, a Ferenciek-terén levő palotájába és körülbelül 1500 korona értékű ékszert és egyéb holmit elloptak. A tetteseket Rutz László és Fokall Sándor személyében elfogták, az elloptak ékszerek közül azonban csak néhány ezüsthártyát találtak meg Deutch Károly vendéglősnél. A betörőkkel együtt Deutch Károly is a vádlottak padjára került. A törvényszék Rutz László és Fokall Sándort egyévi börtűnre, Deutch Károlyt pedig orgazdaság miatt két hónapi fogházra ítélte. A kir. tábla ma Deutch Károlyt felmentette, a másik két vádlottra nézve azonban megrendeltette a törvényszék ítéletét.

— A levélhordó tolvaja. A rendőrség közölte, hogy Papp Ferenc, aki a *Kapalics* Antal levélhordó táskájából az időközben öngyilkossá lett *Kapalics* Mária segélyével több ezer korona értékű gyémántot elloptott, a számkönyvvel Amerikába szökött, ahová magával vitte a szeretőjét *Polmez* Juliát is. Azt is megadta a rendőrség, hogy a szökevények melyik hajón utaztak s intézkedett, hogy a partszállások letartóztassák őket. A Papp Ferenc dolgával foglalkozott ma a budapesti büntető törvényszék egyik tanácsa *Sárláng* Lajos előlkével. A törvényszék kiadta Papp Ferenc és szeretője ellen az előgató parancsot s megindította ellenük a kiadatási eljárást.

— Gyilkosság egy nótáért. Székesfehérvárról írta tudósított: A székesfehérvári esküdtörbíróság *Móder* Ferenc dr. táblai bíró előlkével tegnap érdekes bűntűnet tárgyal. *Ferenzi* József sárkereszturi gazda július 31-én egy kocsiúccsal agronsujtotta *Mészáros* István fiatal legényt. Búcsu volt a közönség s mint ilyenkor szokás, cigányzene mellett táncoltak a fiatalok. Ferenczinek schogy sem tezett, hogy a cigányok valami sváb polkát nyagattak s odaszólt a fekete köpű legényeknek:

— Magyar nótát! Csárdást! huzatot! különböző szótűtök közteték!

A cigányok nem hallgattak a beszédre, hanem tovább jázoztak, mert a nótát mások rendelték. Ez annyira dühbe hozta a magyar nóta után vágyakozó legényt, hogy a keze ügyébe akadt kocsiúccsal egy fejbé sújtotta az éppen legközelebb álló *Mészáros* István, hogy az menten összerokkadt s rövid kínlás után meghalt. A tárgyaláson beismernte, hogy a szerencsétlen áldozat nem adott okot neki a támadásra, meantségül csupán ittasságát hozta föl. Az esküdtek halált okozó testi sértésben mondták ki bűnösnek a vádlottat, mire a törvényszék *Ferenzi* Józsefet három év börtűnre ítélte. A védő semmisségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK

A horvát országgyűlés.

Zágráb, november 12. Az országgyűlés második alelnökké dr. *Josipovich* Lajost, jegyzővé dr. *Harambasics* Jospártit megválasztották. Az igazságszolgáltatás elhatározta, hogy *Bombelles* gróf mandátumát megszüntetnek tekinteli.

A bécs-pozsonyi villamos vasút.

Bécs, november 12. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés elhatározta, hogy a bécs-pozsonyi villamos vasút építési költségeinek biztosítása céljából átvesszi a 10,700,000 koronányi kibocsátandó olább-ségi községi kamatbiztosítást. *Trüber* mérnök már megegyezésre jutott a tartományi választmánnyal az osztrák vonal és Pozsony városával a magyar rész kiépítése tárgyában. A villamos berendezésével a Ganz és tőrna lechner-déri és budapesti műveit bízták meg.

A Reichsrath munkaképessége.

Bécs, november 12. Egy osztrák államférfi, kinek az utóbbi napokban volt az uralkodó előtt kihallgatásán megjelenni. Azt mondja, hogy ő felsége eddig a legnagyobb türelmmel nézte az osztrák parlamenti állapotokat, most azonban a legorlyesebben követeli, hogy helyreálljon a reichsrath munkaképessége, mert a katona javaslatok és az államszükségletet tevő törvényjavaslatok tárgyalásában a parlament közreműködését kívánja s ezzel az uralkodó egyttal megjelölte az osztrák kormánynek a következő utat.

Újabb merénylet Oroszországban.

Petrikán, november 12. Nerich rendőrezredet a csesztovohi pályaudvaron egy ismeretlen ember súlyosan megsebesítette.

Franciaország somlegessége.

Páris, november 12. (Havas.) Hír szerint a japán kormány amaz országokban levő képviselőit, melyeknek kikötőibe utjában betérhet a balti hajóhad, megfogta, bíróság fel a kormányok figyelmeztet-

ra, hogy szükséges, hogy a somleges hatalmak a hadviselőkel szemben betartsák a somlegességükben tartózkodást. Erre vonatkozólag diplomáciai körökben hangsúlyozták, hogy amik Franciaországot illeti, a somlegesség kérdése a spanyol-amerikai háború kitörésekor megállapítottat. A francia kormány éppen Oroszországgal való szövetségére való tekintettel, amely különös helyzetet terem, az érzékenységei meg nem sértheti. Ezért alshalmazia holl a francia kormány amaz elveket, amelyek 1898-ban állapítottattak meg és ez köztől fogva meg is történt.

Az új rend Oroszországban.

Páris, november 12. A Malinnak jelenték *Pétersvárról: Szavolopsk* Micskai herceg, az új orosz belügyminiszter, hír szerint a következő javaslatot terjesztette a cár elé: Oszkák az orosz birodalmat pontosan meghatározott körökbe és pedig az európai Oroszországot tíz, a szibériát hat kerületre. Minden kerület választson egy képviselőt és ezek a képviselők alkossanak egy kerületet és legyen joguk kivánságok előterjesztésére. A kerületekben levő szemagtróknak is e tanácsba kell küldeni képviselőket. Ez az újítás legyen az alapja a mindenesetre még messze távolban levő alkotmányos szervezetnek.

Közgazdasági táviratok.

Bukarest, november 12. A pénzügyminiszterium koronánkötést tesz közzé, melyben megfogolja azt a hirt, hogy nemskóra megszünteti a tengeri (kukoricze) kivitelit általant és kijelenti, hogy a kivitelit általant a jövő termésig fentartják, mert az ideai tengeri termés nem elegendő az ország lakosságának szükségleteinek fedezésére.

Bécs, november 12. A mai holt tőzsdén az árfolyamok nem változtak és a javulások megmaradtak. Liszt megartotta 10—15 fillényi emelkedésél, Eladott 75 kg. 8.95 K. Wertbergből, 79 kg. 9.30 K. és 89 kg. 9.75 K. Érsék-Ujvárról. Rozs 5—10 fillérel javult: 7.45 K. Surány, 73—74 kg. 7.69 K. Wertberg: Árpa szilárd, tengeri 7.95—8.19 K. 15 fillérel emelkedett. Zab javulása 5 fillér. Magyar zab 7.15—7.65 K. vágottat 8 K. Liszt brányzata szilárd. Korpa üzletelen.

Berlin, november 12. 4.20% papírjárdék — 4% osztr. aranyjárdék — Osztr. hitelreszv. 211.40 Döll vasut 18— Orosz bankjegyek 216.15 4% új orosz közbéta 91.50 Disconto-Commandit 133.40 Dynamit Trust 191.60 Harpen 218.10 4.20% osztr. járdék 93.80 4% magy. aranyjárdék 100.— Magy. koronajár. 95.— Osztr. m. sil. vasut 133.90 Bécsi váltóár 84.85 Olasz járdék 104.25 Alt. Vilamos, Edison 330.— Gelsenkircheni 231.— Laurakoha 255.—

Frankfurt, november 12. 4.20% papírjárdék — 4% osztrák aranyjárdék 101.95 4% magyar aranyj. 100.10 Osztr. hitel reszv. 211.50 Osztr. m. sil. vasut 140.05 Eszacknyugati vasut — Bactienpadi vasut — Londoni váltóár 203.45 Bécsi Bankverein 140.60 Vilamos részvény 147.3 3/4 m. arany közbéta — 4.20% osztr. járdék 100.20 Osztr. koronajárdék 92.95 Magyar koronajár. 98.20 Osztr. magyar bank 117.50 Döll vasut részvény 18.— Liborügyi vasut 105.90 Bécsi váltóár 249.25 Párisi váltóár 309.75 Union-bank — Alpei bányarészv. 243.—

Páris, november 12. Osztr. magy. államvasut 705.— Új török konzol 86.80 Egyiptomi járdék 106.40 Osztr. Länderbank — Párisi bank 12.53 3/4 francia j.ár. 98.17 Magyar aranyj. 101.70 Döll vasut 93.— Osztr. aranyj. 101.75 Török sorsjegy 136.75 4% olasz járdék 104.60 Otoman bank 392.— Osztr. földműltézet 13.27 Dohányrészvény 306.— Magyar jelölög-bank 561.—

AMERIKAI ÁRJEJTYZÉSEK.

— Osszehasonlítva a tegnapiakkal. —
New-York, november 12.

	nov. 13.	nov. 11.
	cents	cents
Buza októberre	—	—
Buza decemberre	127 3/4	120 1/4
Buza májusra	116 3/4	116 1/4
Buza júniusra 1905	—	—
Tengeri októberre	—	—
Tengeri decemberre	55 3/8	59 1/4
Tengeri májusra (1905)	52 1/4	52 3/4
Liszt	4.10	4.10

Chicago, november 12.

	nov. 12.	nov. 11.
	cents	cents
Buza októberre	—	—
Buza decemberre	118 3/8	114—
Buza júliusra	—	—
Tengeri decemberre	51 1/8	51—

Szerkesztői üzenetek.

— Köziratokat nem adunk vissza. —
F. A. 35430. számú előfizető. A létszámot mindegyik már érvekel ezélti megjelölték. Ha az be van töltve, csak a pénzügyminiszter hozzájárulásával adható ki újabb engedély. — 316285. Nem lehet. — "Fébbek." Nem november 3-án, hanem november 13-án kell az adó s részletet lehetnie. Ha már felgatosított van a végrehajtás, akkor az csak az 1. 2. vagy a 3. rész letre nézve történhet, mert 1. részlet február 13-án

a 2. majus 15-ig, a 3. pedig augusztus 15-ig lett volna lefizendő. — **W. P. Köbölku.** Hogy megkapja-e az engedélyt, az egészen bizonytalan. Időközben ugyanis kiadott a pénzügyminiszter egy engedélyt, amelynek értelmében kisebb községekben csak kivételesen adhatók ki korlátolt kiterjedésű jogosítványok. Legjobb lesz csakugyan, ha ebben az ügyben személyesen jár el az illetékes pénzügyigazgatóságnál. — **M. F. Cséky.** Simon Miksa Budapest, V. Bálvány-u. — **G. S. Magyaros,** Weizenfeld és fia; Thalmyer és Seitz; Kochmeister Frigyes utóai. — **E. E. Bpest.** E kérdésre megbízható választ csak ügyvédől kaphat. Különben is tanácsos az egész tranzakciót ügyvéd közbejöttelével megcsinálni. — **X. Y. Farkány.** 1. A felsőkereskedelmi iskolai tanfolyam 2 évig tart. 2. Nem. 3. Budapesten V. Alkotmány-u. 9. és Kolozsvárott a kereskedelmi Akadémia. — **Előfizető fia.** Többen is vannak, épp ezért nem lehet mind felsorolni. **Pozsonyi előfizető.** 1. Lehet. 2. Tanácsosabb német nyelven, de fordulhat magyar nyelven Dr. Marly-Mantuano Reszo szakfordító utrhoz is Budaressben. 3. A honvédelmi miniszterhivatal. A közlekedési feladatokat megadják önnek szívesen az iskoláknak. 4. A Keleti Akadémia vezérigazgatója exportüzleti tevékenysége és a konzultációk mellett fordítási szolgáltatást nyújt. — **330613. sz. előfizető.** Esti tanfolyamok Budapestben, Pozsonyban, Kolozsvárott és más városokban is tartatnak. Előkezelés: az irni-olvasni tudás; Ulezi alkalmazásra kválifikált, de alkalmazást keresnie kell. Hogy milyen izelzésre reflektálhat? Itt bizony kezdélen semlyenre vagy igen csekélyre; kellő tehetség és szorgalom mellett azonban magas fizetés is felvethető. A kiadhatóval értesítették kvánuságáról. — **Erdeklődő I.** Kéki Imre Budapest, III. Vöröskereszt-u. 19. — **Schöbntag Gyula** Budapest, VI. Váci-körút 51. — **F. H. Tiszta-Máta.** A "fogyszer" szövegezek tek tulajdonképpen csak legalkalmat adhatnak az árukat. Milyen azonban az ez ellen vétő szövegezekkel szemben törvényes jogorvoslat nem létezik még, a kereskedő nem tehet ellenük semmit. Ezen a bajon majd az új törvény sem fog segíteni. — **W. I. Hőgyász.** A baromfiiban mutatkozó betegségek s annak orvosságairól csak állatorvos adhat önnek megbízható felvilágosítást. — **H. S. Cséky.** Aurora város Észak-Amerikában, Illinois államában, a Fox folyó mellett. Ugyanígy nevű város van azian ugyanott Indiana államában; az Ohio partján; ezian a Nevada területumban is van egy Aurora nevű helység. New-York államában is van Aurora nevű félu; a Tati szigetországok egy szigete is viseli ezt a nevet. A Vörös tengerben Hodasz partján is van egy ilyen nevű kis sziget. Azt kéne tehát tudni, hogy az illető hová vándorol ki, hogy az aszerint illetékes osztr. magyar konzulatushoz fordulhasson. — **Hú olvasó.** A pénzügyminiszter rendszeren vasárnap d. e. 11 órákor fogad. Legjobb előre tudakozni. — **Cs. I. Nyírható.** A nagykorúsági iránti folyamodványhoz apai vagy anyai beleegyezést is kell mellékelni. — **P. A. Mikolcz.** Bárán elfordíthatja a kisasszonytól a figyelmeséget, még akkor is, ha az illető nem akar revanchéban semmit sem elfogadni. Ön bizonyára meg fogja találni a módot, hogy a kisasszonyt ezt az élménytől értéktelvé tegye. Mert vannak figyelmeségek, melyek nem ajánlóak és mégis kevesebbek minden drágán vásárolt porcelán. Egy szál virág, melyet magunk tepünk, sokkal többet mondhat, mint akármiylen értékű tárgy és ugy az ajándékozónak, mint annak aki keblére fűzi, nagyobb örömet okozhat, mint bármilyen pénzértékben kifejezhető figyelmeség. Második és harmadik kérdésre pedig csak valami jó szóval adhatna felvilágosítást, de még az semmert sebb tervezés és publikum végez. A divatnak mindig csak jelenje van, holnapja bizonytalan, holnaputánja pedig egyáltalán nincs. — **F. H. Mező-Gstth.** Ha a házassájdónának valamelyikét

ismeri, akkor igen. — **K. L. Nagybánya.** Jelenkeznek a kabinellirodában, mielőtt ötélsége általános kihallgatást ad. — **F. O. Budapest.** Protekció csakugyan nem kell a vershez, de tartalom és forma kell. Versében pedig mindakétto gyönyörűen lalab áll. — **Imokly. N-Sz. Miklós.** Nincs. — **Cs. J. Karog.** Miniszteri engedéllyel bármely gimnáziumban vizsgálhatik. — **S. S. Eger.** Körülbelül huszonegy éves. MMiniszteri hivatalnok. Református. — **K. Ö. Nem.** — **Ro. Ro. Budafok.** Tudunk kal ilyen rendelőt nincs. Hélyetes tanár éppen ugy megvághat, mint rendes, sőt határozatlan tudjuk, hogy az utóbbi években kinevezett tanárok egy része családös ember volt. — **N. S. Budapest.** A fogadást ön nyerte meg. A kalandra vagyó és a kalandor két egymástól lényegesen eltérő fogalom. Amint Ön helyesen fogja meg az utóbbi közeli rokonságban van a szeléggyel, míg az előbbi hifogástalan gentleman is lehet. — **Belegajó.** Ha ön a kisasszonytól tényleg olyan bizalmas baráti viszonyban van, akkor igen. A konvenció ott kezdődik, ahol az értekek végződnek. De annak eldöntésére, hogy ez a barátság tényleg felette áll-e a konvencionálnak, első sorban a kisasszony illetékes. Ha ötélsége, akkor különben is megszünik a probléma — probléma lenni. Ebben az esetben lehelyesebben teszi, ha dölben látogatta meg rövid időre, minthogy a beteg rendszeren ebben az időben erők maradvány legjobban. — **H. A. Szalmár.** A kérdés olyan könnyűt s a j. természetű, hogy ebben a mi véleményünk nem lehetne ugysem irányadó. Ezt a híroságnak kell eldöntenie. — **O. M. Egid-hadista.** Dr. Onody Adolf. Utulca 12. — **310306. előfizető.** Hogy egészséges-e a dohányzás? Az orvoso kszerint nem, de azért az emberek dohányoznak és hosszú életűek érnék. Valószínűleg egyszer azt mondják: Hogyan dohányozhat, hiszen a dohány lassu méreg? Azt felelje rá: "látom, hogy lassu, mert halvan év óta nem tudott megölni!" — **Turi.** Eszaki-meliorizációt vagy svajci. — **331146. sz. előfizető.** Országos vásároknak sem ipartendély, sem nagykorúság nem szükséges. — **P. J. vasyár.** 1. Míg a félévbe le nem tekeria a kártlyát, akortáráig joga van kvártelt bontatni; 2. Ha az üteget jogtalanul bár, de más hazavetve s a másik kártlyát kiérszotta, az renosz; 3. osztás közben felbontott kártlyát a játékos nem tarozok elfogadni. — **Fogadó.** A Heidelberg díszelőt Ujhazival csakugyan szíre került a Feld-féle városi téri színházban. — **B. J. Budapest.** Vers és próza egyaránt formálisan meg. A közlés mértékét egyik sem ut meg. — **D. M. Mekenye.** Ha ön csakugyan üzletvezető, akkor nem kál hót, hanem három hónap felmondása jár. — **G. H. A. Félégháza.** Kecskemétre Moly Tamás társulata megy.

Kivonat a hivatalos lapból.

Budapest, november 12.
 * Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Götz Béla képviselti gazdasági szakantitót a jaszladányi, Juhász József képviselti gazdasági szakantitót a debreczeni külön szakantitós gazdasági ismétli iskolához rendes szakintézők, Dobrovics Erna okleveles tanitónőt a kuptonzekei, Szász Karoly okleveles tanitót az alalmori, Róza Ferenc és Orosz Anna Gabriella okleveles tanitót, illetve tanitónőt az ötkélti Barcsy Agnes okleveles tanitónőt a dévai alalmi elemi népiskolához rendes tanitónővé kinevezte. A kolozsvári itélőbírja elnöke Fritsch József gyulafehérvári törvényezeti díjaz joggyakornokot a devai törvényezékhöz helyezte át.
 * Pályázatok. A nagyenyedi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi előjárás, — a munkács adóhivatalnál adóiszor aláírás 14 nap alatt, — az ipolsági pénzügyigazgatóságnál számgyakornoki állásra 14 nap alatt, — a kóhámi adóhivatalnál gyakornoki állásra 14 nap alatt lehet folyamodni.

A Földes-féle
Margit-crème
 Gyorsan és bizalmasan a világon
 Kís tégely 1 K. tosan ható szor. Hétáza Nagy tégely 2 K. szeplő-, maj- és csodás. Nappaló miniatúr.
 bőrfoltok, kiltések, Kozári Földes Kelemen
 pattanások és mindenféle bőrgyógyászati Aradon.
 érzékeny bőrtől el. A közönség megté-
 pár nap alatt ifjítja vesztését előző után-
 és szepíti az arcot. zásoktól óvkojunk!
 Kérvárak Budapest: Török J. gyógyszerár, Király-utca 12. és Andrássy-ut. 26. Egger-féle "Nador"-gyógyszerár. Váci-körút 17. szám.

Szines fényképnagyításokat
 "Photochromotypia" művészetesen festve 50/70 cmr. nagyságban, papírral együtt szállit bármilyen fénykép után 6 koronáért
BUCHWALD LAJOS, VI., Vörösmarty-utca 3/B.
 Vidéki képviselők kérésre.

Ön öregszik!
 Összül hozzá a Tábor-féle Hár-gyógyászat az egyetlen szor mely nem fát, aritmátlan és 8 nap alatt a régi száj szavatolok, hogy visszajárja. Ára 2 kor. Szállit: Tábor Gy. gyógyszerár. Alkotó-Ira. — Budapesti rakár: Török J., Király-utca 12.

Valódi Rostkopf-aranydnuble
Savonnot-Anker-Ramontoár
 A legújabb Rostkopf-órák. Ezeknek az óráknak kiváló és garantált precízios ankerszerkezetük van. duplán vannak fűtve 3 nagyon erős aranydnuble-képpennyel, ugrófélel. 12 aranydnuble aranyhoz használt fém, a mely az aranyhoz való hasonlóságot teljesen vesztik el. Ezeket az órákat pontos kiállításért általában megveszadják és a valódi ankerszerkezet nem lehet megkülönböztetni.
 Ára 5 forint.
 Hozzja illi aranydnuble kézzel urítást 1 frt 50. Minden órához 3 évi irásbeli jótállás van mellékelve. Szállitási csak utánvéttel!
Spiering József
 Wien, L. Postgasse 2-19.

UTMUTATÓ.
 Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogtelep Részvénytársaság. Befizetett részvény tőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ és nagy. kir. szab. osztályosrszjáték főeljárásító helye: VI., Andrássy-ut 5. Kezálógültek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tére 4. Irány-utca szorok; VII., Király-utca 57.; VIII., József-körút 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.
 Első Leánykihazásitási Egylet m. sz. gyermek- és elölizetelő-izet Budapest, VI. ker., Török-körút 40-42. Alapítatott 1863. Legelőnyösebb díjazásokot gyermek- és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. Tartalek: 10.000.000 korona. Eddig kijutott biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány: 46.000.000 korona.

KEREPESEI UT 38.
PARISI NAGYARUHAZ
 régi helyiségeiben
 a Népszínházzal szemben
ISMÉT MEGNYILT.
 FIÓKÜZLET sem Budapesten, sem a vidéken, tehát sehol **NINGSEN.**
 Kénes nagy expedíció alatt van, f. hó végeig összes t. árgjegyzék vevőinknek megküldjük, tehát ne tessék kérni.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Írta: Mrs. EVANS WILSON.

— Csend, gyermekek, ne mondj nekem addig semmit, míg mindent meg nem mondhatok. Én feltétlenül meg akarok bízni benned és türelmesen várom azt az órát, amidőn semmiféle titok nem lesz többé köztünk, amidőn minden gondolatod az én tulajdonomban megy át, mert kevesebb nagygényű gyámod nem elégzik meg. Azonban félek, hogy az az óra nagyon messze van.

— Isten adja, hogy nem sokára elérkezzék!
— Amen, Lily. És most menj aludni, gyermekek és emlékezz arra, hogy gyámod bizik benned, feltétlenül.

Palma gyorsan megfordult és elhagyta a könyvtárt, még mielőtt Regina válaszolhatna.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET.

A levél, melyet Regina még azon éjjel ír anyjának, komoly, majdnem szenvedélyes hangú. De amittől úgy fél és retteg, arról nem ír, azt csak akkor akarja megkérdezni anyjától, ha találkoznak.

Mintán befejezte levelét, pihenőre tért, az alvásban keres feledést.

Három órákor kocsiörgést hall s egy pár pillanat múlva Olga ezüstescsengős kacagása üti meg füleit. Aztán ismét csend lesz.

Nem bír megnyugodni. Halántéka lüktet és nehéz szívvel hallgatja az óra ketyegését. Körülbelül fél négy lehetett, amikor kissé elszunnyad. Hirtelen mintha mozgást hallana és úgy érzi, hogy nincs egyedül szobájában. Izgatottan emelkedik fel ágyában.

— Ki van itt?

— Légy csendben, ne mozogj!

Hallja a gyufa sercegését, gyertyát gyújtanak. Ámint világosság lesz a szobában, Regina észreveszi Olga karsu alakját, cseresznyepiros reggeli ruhájában. Ovatosan közeledik a gázlámpához, meggyújtja egyik lángját, aztán a viaszgyertyát az íróasztalra állítja és végül Regina ágyához megy.

— Menj egy kisit beljebb, fázom, lábom oly hideg, mint a jég.

— Mi bajod, mi történt?

— Semmi különös, de tudod jól, hogy minden órában történik valami. Születnek, élnek, meghalnak, temetnek. Az élet komor, szívek verzenek, emberi lábak taposnak rajta. A vadak vértörvénye többet ér, mint az új kor összes törvényei, oh, mennyire sajnálom, hogy elmúltak már a régi arany idők, amikor az ember szemtől szembe szállhatott halálos ellenségével, bosszút állhatott rajta, nem úgy mint ma, amikor a legbarátságosabb mosolyával kell üdvözölnie, ha a társas ebédnél össetalálkozik vele. Mily kár, hogy nem étem abban az időben és nem tehetek úgy, mint akkor!

Feül az ágyban és Regina alig ismeri meg a ragyogó szépségű Olivát, aca oly betegesen sápadt és oly szenvedőnek látszik.

— Te úgy beszélsz, mintha pogány voltál, Olga, — mondja Regina nem minden szemrehányás nélkül.

— Természetes, ha valaki őszinte és becsületes, azt manapság pogánynak nevezik. Ha lapos orrom volna, három lábvai vastag ajkaim rézkarikával díszítve, madártollakkal vagy özbörről készült köpenyem, akkor... a civilizáció nem egyéb, mint hazug csalás.

— Oh Olga, hogy beszélhetsz így, nincsenek szerietrenélő ismerősid, nem töltötöd jól estédet, nem volt fényes a mulatság?

— Fényes? természetes, hogy az volt topáz ékszerem következtében. Csillogtam, ragyogtam és ezer bókot kaptam. A kritika ily módon elmaradt, de annál nagyobb volt az irigység. Mama boldognak érezte magát, Mr. Congreve büszke volt birtokára. Palma Otfried úgy mosolygott, mint egy érbe öntött Plutó, amelyet nem rég meszelték fehérre. Megkérdeztem, megengedi-e, hogy mint nyoszolyó-

leányom, lépj be a társaságba. Láttad volna, mint ragyogtak fehér fogai, midőn beleegyezését adta. Ezekről a fogaktól borzadok a legjobban, úgy érzem, mintha tigrist látnék, aki egy szegény báránykát szét akar morzsolni. Most már értem, miért jöttem oly korán reggel hozzád. Meg akartalak kérni, hogy esküvőmon légy nyoszolyóleányom, világoskék se-lyem ruhát kapsz, ezüsttel díszítve.

— Nem Olga, én nem leszek nyoszolyóleányod, nem akarok részt venni ebben az utálatos dologban, amikor te áruccként eladod magad egy olyan embernek, akit nem szeretsz.

— Szegény romlatlan teremtes, nem látod, hogy a társaság, mama, Palma Otfried megesküdtek arra, hogy egy új Izákot csinálnak belőlem. — Megköszöntök tagokkal fekszem a modern élet Moriah-hegyén, de sajna, a megmentő kost hiába várom.

Kimondhatatlan keserűséggel beszél.

— Anyán sokkal jobban szeret, semhogy elviselje azt, hogy téged életfogytiglan szerencsétlenül lásson, vigasztalja Regina barátnőjét. Te rendszertől oly különösen beszélsz, hogy az ember nehezen tud eligazodni rajtad. Mondj el mindent anyádnak. Olga, meg vagyok győződve, hogy ő lesz az első, aki lebeszél erről a házasságról.

— El tudod-e képzelni, hogy mama és Palma Otfried ne ismernék szívem kinjait? Ők csak arra számítanak, hogy a viharok lassanként lecsendesednek benne és én annál szófogadóbb leszek. Congreve Silas vagyonának leltárát már elkészítették és nagyon óhajtkák, hogy nevét mielőbb rásüthessék homlokomra. Ma este táncoltam, nevettem, csevegtem, pezsgőt ittam és komédiát játszottam, már majdnem bolond vagyok és úgy érzem, hogy ajtódon túl egy egész légió ördög várakozik reám, hogy szétdaraboljanak.

Olga egész testében megrémeg és szemét beföldi közével.

— Regina, együgyű gyermek vagy te és a világot alig ismered. De szíved tiszta és hű, szereteted ben megbizom. Mindjárt első nap, amikor hozzánk jöttél, megszerettek, de bizhatom is benned!

— Azt hiszem, igen.

— Nem mondd el senkinek, amit neked mondanai fogok?

— Egyedül téged illet?

— Engem és még egy személyt, akit te nem ismeresz. Azonban meg kell ígérned, hogy senkinek sem árulod el azt, amit neked mondanai fogok. Szükségem van résztvevő szivedre, mert különben kétségbeesem.

— Bizzál bennem Olga, kéri Regina és megcsókolja haláláspátd arcát, én sohasem foglak elárulni.

— Sem anyámnak, sem gyámodnak?

— Esküszöm rá!

— Segítenél nekem abban, hogy meneküljek a gyűlölt házasság elől? és elég bátor vagy-e ahhoz, hogy elviseld gyámod haragvó tekintetét?

— Azt hiszem elég bátor vagyok ahhoz, hogy a jót válaszszam, igaztalanságot nem fogsz tőlem követelni.

Olga átöleli barátnője nyakát, fejét vállára hajtja. Lelkének viharai csillapulnak, fájdalmai enyhülnek. Szótlanul simogatja Regina fejét és arcát.

— Azt hiszem, sohasem árultam volna el nyomorúságomat előtted, kezdő Olga rövid sünet után, ha ma véletlenül nem találkozunk. Sejtjed, hogy mi célból jártam azon az utcán?

— Azt hittem, felebaráti szeretetből jártál arra.

— Felebaráti szeretetből? Aligha. Ez után so-várog szegény véro az szívem is. Szeretnék keserűség nélkül beszélni, de az már második természetem váltott. Midőn még abban a korban voltam, mint te, nagyon hasonlíthattam hozzád. Gondolkodásmó-dod, dlevid ifjúkoromra emlékeztetnek. Tizenhete-dik évemben egy pár hónapig nagyanyámmal tartó-zkodtam, ki egy bájós városkában lakott a Hudson partján. Nagyanyám nem nagyon szigorúan őrzött és én boldogan jártam be egyedül a szép vidéket. — Egy napon, egy fiatal művészettel találkoztam, ki azért jött a városba, hogy annak szép pontjait le-fesse. Én együgyű kis fiatal leány voltam, a világi

dolgok nem nagyon érdekelték, nagyon jól éreztem magam nagyanyámmal, kinek nem voltak ariszto-kratikus szeszélyei és megbocsáthatónak találta, ha valaki rem nagyon gazdag. Régi divatu felfogásá-val az embereket érdemük szerint és nem vagyonuk után ítélte meg. Egglestone Rudolf huszonötéves, nemes szívű, lovagias gondolkodású és meleg kedé-lyű fiatalember volt akkor. Egy parasztházban ta-lálkoztunk véletlenül, ahova egy hirtelen kereked-tett záporos kergetett be bennünket. Ez órától kezdte nem tudtuk egymást elfeledni. A régi, de mégis örökké új historia volt. két szív találkozott és egymásba olvadt az egész életre. Bejártuk az egész vidéket, ő megtanított rajzolni, sok kedves delülatát töltött nálunk. Nagyanyám nagyon meg-szerette őt és semmiben sem zavart bennünket. — Mily kimondhatatlan boldog voltam akkor, mily szépe-nek láttam a fákat, bokrokat, hegyeket és az egész vidéket, ha visszaemlékezem reá. Rudolf elmondta nekem, mily szegény, támogatniá kell beteg any-ját, nyomorék testvérét és neveltetni öcsését. Mégis bizalommal néz a jövő elé. Ugy vélte, hogy amíg nevet nem szerez magának, nem szabad, hogy kirag-djon abból a fényből és kényelemből, amelyben addig élt, de megesküdtetett, hogy türelmellel vá-rok addig, míg tehetségével utat nem tör. Csillagos éjszakán a Hudson partján, midőn a levegő telve volt a jázminvirág illatával, tettem kezemet az övébe és megesküdtem, hogy neki adom szívemet és életemet. Azon éjszaka óta, majdnem nyolc év tel-t el és egy pillanatil sem bántam meg ígéreteimet. Ha Rudolfra, szeretetére és hűségére gondoltam, ak-kor mindent elviselhetőknek találtam. Isten bocsássa meg nekem e bálványimádást, de egész lelkemet kedvesemnek adtam. Ama rózsás nyári álom köze-pette, mama úgy jött meg, mint valami sas, aki karmaival gyengéd galambpárt tép széjjel. Nem ta-gadom érzelmeimet és Rudolf engedelmet kért, hogy komolyan lépessen fel, ha majd méltó lesz hozzám.

Nagyanyám hatalmas szövetségtárs volt és mama is engedett volna, ha Palma Otfried nem lép közbe „jó tanácsosul.“ Ez a hidegvérű zarnok: éle-tem átka s az oka annak is, hogy most nem vagyok boldog asszony. Ugye, ezek után nem csodálod, hogy ha gyűlölöm? Hosszas tanácskozások után végre azt is kisütötték, hogy egy Egglestone, Ru-dolfnak valami távoli rokona, kikaszttás miatt a törvényszék előtt állott. Mama és Palma kijelentették, hogy: „Rudolf szegény, ismeretlen és ez nagyon gyanus.“ Megtálatották, hogy találko-zam vele, vele, akinek örök hűséget esküdtem. Szívemnek kinjaival még annyit sem törődtek, mint a mézárós az ártatlan báránykával, midőn a virágos mezőről a véres mézárószékbe viszi lo-olni. El sem bucsuzhattunk egymástól, ezt is meg-tagadták. De titokban mégis találkoztunk és én újra törhetetlen hűséget esküdtem neki, hogy semmi-féle erőszaknak nem engedek és ha évtizedekig kel-lene várom, még akkor sem megyek máshoz férjhez. Rudolf, mint idősebb és okosabb, le akart csillapítani és kért, hogy ne fokozzam még jobban az ellenségeskedést és engedjek hozzátartozóim ki-vánságának. De mindhiába. Ugy váltunk el, hogy ismét örök hűséget esküdünk egymásnak. Mama attól az órától kezdve egyáltalán nem törődött lelki kin-jaimmal, szenvedéseimmel, olyan volt ebben a tekintet-ben velem szemben, mint egy darab hideg márvány. Aztán társaságba vittek, egyik mulatságból a másikba hogy ne legyen időm gondolkozni. Nem kimélte semmi költséget. Elvittek Newportba, Saratoga és a férjhez adandó leányok minden divatos kiállításai helyére. Palma Otfried ontotta a pénzt s ellátta anyámat jó tanácsokkal. Időről-időre mégis találko-ztam titokban Rudolfal, ki aztán délre utazott, hogy a délvideket tanulmányozza. Minden két év múlva új életkedvvel és új bizalommal, nagy reményekkel visszatért, úgy éreztük, hogy a sötét felhők eloszla-nak fejük felett és végre kisüt a rég várt nap-sugár. Rudolf meg volt róla grőződve, hogy nagy képe feltűnést fog kelteni s így az elismerés sem marad el. Szerencsétlenségemre, miután a képet elő-zőleg látni akartam, nem voltam oly elővigyázatos, mint máskor. Palma Otfried utánam jött Rudolf műtermébe és ott nagy jelenetet rendezett. Rudolf kiállította képét, de a sajtó a legrosszabb kritikával fogadta. Meg vagyok róla győződve, hogy ezt gyá-

673.75-672.- Osztrák-magyar államvasúti részvény 653.- 652.50 Déli vasút - - - - - koronán.

A helyi értékek piacán szállárd volt az irányzat.

Forgalomban voltak: Danubius hajógyár részvények 185-188, Adria tengerhajózási részvények 472, Kereskedelmi bank részvények 2876-2880, Salgótarjáni közhasználati részvények 590-592 koronán.

Díjaztatások: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 5-6 korona, 8 napra 12-14 korona, nov. végére 17-19 korona.

Az utótőzsde irányzata tartott.

Zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 672.60, Magyar hitelrészvény 796.25 Osztrák-magyar államvasut részv. 653.50 Déli vasút részv. - - - - - Leszámító bank részv. 459.- Jelzálogb.-nk részv. 518.50 Rimamurányi vasút részv. - - - - - Közuti vasút részv. 674.25 Városi villamos vasúti részv. 339.2.- Erzsébet szanatórium sorsjegyek - - - - - koronán

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Magyar államadóság, Osztrák államadóság, Egyéb nyilvános kölcsönök, and Banks.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Takarékpénztárak and Birtosító-társaságok.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Malmok and Bányák és téglagyárak.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Vasmű- és gépgyár-részvények and Különböző vállalatok részvényei.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Készlekedési vállalatok részvényei and Sorsjegyek.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Pénzjegyek and Pénzjegyek.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Pénzjegyek and Pénzjegyek.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Pénzjegyek and Pénzjegyek.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Pénzjegyek and Pénzjegyek.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Pénzjegyek and Pénzjegyek.

Table with columns: Pénz, Áru, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Áru. Includes sections for Pénzjegyek and Pénzjegyek.

A bécsi gabontőzsde. Csöndes üzlet mellett tartott az irányzat.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén a magyar parlamenti helyzet kedvezőbb megítélése a Magyar általános hitelbank árváltoztatás idezte elő. A belpolitikai helyzetet is nyugodtabban ítélték meg, Newyorkból pedig magasabb jegyzésk érkezték. A forgalom mindazonáltal csekély volt. Osztrák hitelrészvényeken kívül Államvasut- és Hirtenbergi részvényekben volt kereslet. Vasfűtőtelek el voltak hanyagolva.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 672.50-674.- kor. Magyar hitelrészv. 793.50-798.- kor. Anglobank 2-4.60 - - - - - korona. Alpesi bányarészvény 487.75-484.- kor. Osztrák-magyar államvasúti részv. 652.75-653.75 kor. Rimamurányi vasút részv. 514.- kor. Májusi járadék 99.95 kor. Magyar aranyjárdék 118.70 kor. Magyar koronajárdék 98.10 kor. Osztrák koronajárdék 100.05 kor. Dobány részv. - - - - - Török sorsjegy 132.75-133.- korona.

A déli tőzsdén csekély forgalom mellett esőkentek az árfolyamok. Csak Hirtenbergi részvények folytatták árváltoztatásukat.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 672.25 - - - - - kor. Magyar hitelrészvény - - - - - 795.50 kor. Unionbank 541.- kor. Anglobank részv. 284.50 - - - - - kor. Osztrák magyar államvasúti részv. 652.25-652.50 déli vasút részv. 88.25 kor. Magyar koronajárdék 98.05 kor. Alpesi bányarészvény 484.50 - - - - - kor. Rimamurányi vasút részv. 514.- - - - - kor. Török sorsjegy 132.75 - - - - - kor. Májusi járadék 99.95 kor. Osztrák koronajárdék 100.05 korona.

A déli tőzsde zárlatát esőndes, az irányzat tartott. A magánaktívabb 3/4 százalék.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 672.25 - - - - - korona. Magyar hitelrészvény 796.50 - - - - - korona. Anglobank 285.- kor. Alpesi bányarészvény 484.- - - - - kor. Osztrák-magyar államvasut részvény 652.50 - - - - - kor. Déli vasút részvény 88.25 - - - - - korona. Rimamurányi vasút részvény 514.- - - - - korona. Májusi járadék 99.95 korona. Magyar aranyjárdék 118.70 korona. Magyar koronajárdék 98.05 - - - - - kor. osztrák koronajárdék 100.05 kor. Dobány részv. - - - - - Török sorsjegy 132.75 korona.

Napirend, 1904. november 13.

Naplár: Vasárnap, november 13. - Róm. kat. K. Szan., Prot. Arkád. Görög-orosz (október 31.) Epim. - Zsidó: Kislev. 5. - Nap kel 6 óra 47 perc. Nyugszik 4 óra 9 p. - Hold kel 11 óra 49 p. - Déllelt, nyugszik 9 óra 41 p. este. - A pénzügy-minister fogad 11 órakor. - A Pótfővárosi fel-

olvasó ülése az Akadémiában 10 órakor. - Egyházi zene a budavári koronázási Mátyás-templomban 10 órakor. - Növendékeszínészek vizsgálatára Várszínházban este fél 8 órakor. - A magyarországi központi Próbál-nőgyesület jubileumi ünnepeinek saját helyiségében. - A budapesti jászfőfővárosi kórházban kór osztály saját helyiségében. - Sarah Bernhard vendégjátéka a Királyi Színházban. - A pesti ker. hitközségi előjáróságának választása délelőtt 9 órakor. - Bajnoki mérkőzés a Margitszigeten. - Labdarúgó mérkőzés a Csömöri-ut-i pályán fél 3 órakor. - Lipótvárosi országos vásár a Tattersallban. - Angol ismételtételek a hold-utcai templomban fél 2 órakor. - Papzevénél a Margit-környéki ferenczrendiek templomában 9 órakor. - A VII. kerületi állami gimnázium volt növendékei egyesületének közgyűlése a Baresay-utcai gimnáziumban fél 4 órakor. - Nemzeti Szalonok Strobovics kiállítására nyitva egész nap. Belépő díj 1 korona. - Kőnyeges Kálmán művészeti szalon (Nagyzevén-utca 37.) nyitva díjjalmentes egész nap. - Neogyörgy Antal képművésze kiállítás a királyi képalotában nyitva 40 fillér belépő díj mellett. - Nemzeti Múzeum: Hétfőn és csütörtökön: Természettörténelmi tárlat. Kedden és pénteken: Régiség tárlat. Szerdán és szombaton: képtár. Szerdán és szombaton április hónap 1-től november 1-ig: Néprajzi tárlat. (IX. Csillag-utca 3.) Vasárnap délelőtt 9-12 óráig a fenti gyűjteménytárak. Naponként: hétköznapokon, július és augusztus kivételével. Széchenyi országos könyvtár olvasóterme reggel 9 órától délután 4 óráig, szombaton reggel 9 órától délután 1 óráig van nyitva. Naponként: hétköznapokon reggel 9 órától délután 1 óráig és vasárnapokon reggel 10 órától 12 óráig szakemberek részére a növénytani osztály. (V. Széchenyi-utca 1. sz.) A zárt osztályok hétköznapokon reggel 10-1 óráig, szombatonként és osztályonként 1 óráig belépődíj mellett megtekinthetők. Belépőjegy a portánál. - Országos képtár és grafikai kiállítás az Akadémiában nyitva 9-1 óráig. - Természettörténelmi gyűjtemények (Múzeum-környéki 4.) - nyitva 8-12 óráig. - Földtani intézet (Stefánia-ut 14.) nyitva 9-1 óráig. Belépő díj nincs. - Egyleti könyvtár nyitva 8-12 óráig. - Múzeumi könyvtár zárva. - Akadémiai könyvtár zárva.

KIADOTULAJDONOS: A MAGYAR HIRLAPKIAI RESZVENYTARSASAG.

Advertisement for Szerencse-Naptár. Includes text: 'Huzás már november 24. és 25-én.', 'Lukács Vilmos bankházában!', 'Szerencse-Naptár.', 'Mikor van születésnapom?'. Features a large table with columns for months (Január to Deczember) and rows of numbers. Below the table: 'Ezen szerencseszámok kizárólag csak Lukács Vilmos bankházában Budapest, V., Fűrdő-utca 10., kaphatók. Miután a fenti osztályosjegyek gyorsan elkelnek, sziveskedjék megrendelését mielőbb hozzánk juttatni.' Includes a list of lottery numbers and their values.

Először Európában! Szenzációs eredmények!

A természetnek egyik csodája az „IPE-GUMMO” kalforniai hajnövesztő-gumó... Erster amerikanischer Parfümerie-Palast „OJA” Wien, I. Goldschmidgasse 10.

OJA-Csodaszappan. Rioret. Amerikai körömfényező OJA. INCARNAT. TONSOL. Dr. Desta. TEROL.

Dr. Desta szenzációs főfedezés a szépség- és köz-ápolás körül. TEROL a legzsebébe és legközelebbi zsebébe... Erster amerikanische Parfümerie-Palast „OJA” által.

Dr. FÜREDI Titkos betegségek. impotencia, nemi és női bajok legqualifikáltabb specialistája.

Dóczy M. BUDAPEST, Kerepesi-ut 10. sz. Állandóraktár 35.000 pár. Férfit cipő: Borjubőr sima vagy betétes 3.20, fűzős 3.50, bakancsok 3.70... Női cipő: Fekete vagy sárga zerge, cücs 3.00, fűzős 3.50, gombos 3.50... Uj árjegyzék ingyen.

Csak tények !! bizonyítanak !!

Alanti főnyeremények mind gyűjtődémből származnak és mint egész sorsjegyeket magam adtam el és fizettem ki azokat.

Table with 3 columns: Amount (e.g., 600.000, 400.000), Count (e.g., 62551, 11119), and Fraction (e.g., 2/3, 4/4).

Hivatkozva ezen óriási szerencsére, ajánlok az első osztály november 24. és 25-én tartandó húzására: Egész Fél Negyed Nyolczad sorsjegyet 12.- 6.- 3.- 1.50 kor.-ért

GAEDICKE bankháza Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 11.

Férfiui gyengeség, idegbajok, titkos ifjusági bűnök és kicsapongások.

Dr. Wrun poruin-pora egysegyedül alkalmas arra, hogy a nemző- és szülő-szervek mindenomni gyengeségét... Felső sorban gyengeségi állapotok, általános lesoványodás, süppedt arc, becsenit, kék karikák...

ÓVÁS! Nagy bizalom legyen, hogy a valódi dr. Wrun-féle peruin-porot kapjuk... Egy dohoz ára használati utasítással 3 korona 60 fillér.

Főraktár: TÖRÖK J., gyégyesztára BUDAPEST, Király u. 12., Andrássy-ut 26.

INGYEN Universal sérvtőkők gummi halhólyag, női serek, bő magyarázattal és használati utasítással... Műkezek, műlábak... Betegápolási cikkek... Magyar orvosi műszertár Budapest, VII., Kerepesi-ut 32.

Agulár Ignác Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz. a Rökus-kórház templomával szemben. Magyarország legnagyobb saját készítésű cipő-gyára... Munkáscipő vízbőrből egy darabban, erős... Elegáns francia serev cipő 4.20, fűzős 4.50, gombos 4.80... Mindenki, ki címét velam küldi, egy tégely Guai-keneséért...

HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK TERE 6. FÜK-ERZSÉBET-KÖRÜT 32.

VÁSÁROLOJON.
 EGÉSZ 12-KÖR.
 FÉL 6-KÖR.
 NEGYED 3-KÖR.

GÚZ-KÖZSVÉNY- ISCHIAS-EXSUDATOK- VÉRBAJOK-nél. Egész télen nyitva.

a világ összes orvosi első helyen ajánlják.

POSTYÉN FÜRDŐ

COBERGER 250LHA 2^{óra} KASSA
WIEN POZSONY 2^{óra} BUDAPEST 3^{óra}

Teljes penzió fürdővel napi 8 K.-tól föl. Prosp. téli és házi kuráknál a fürdőigazg.

Jótállás mellett legelőször minden konkurenciát:

A legújabb és legjobb gazizótost,
 Jótállás 2000 óráig égszer, darabja 32 fillér.
Gáz-öngyújtó,
 1904-iki modell, felülmúlhatatlan, darabja 76 fillér.

Legelőször bevezetési forrás mindenféle gázokkban.
GÍHSTRUMPF-FABRIK V. WAGNER, WIEN, IV., Favoritenstrasse Nr. 33.

500 koronát

szereznek annak, aki **Kothe** szárvízét után ismét fogfájást kap, vagy akinek szája rossz szaga. Egy csomag ára 74 fillér. **Joh. George Kothe Nachf. F. GRITTEB,** Berlin. Főraktár Budapestben Török Józsefnél, Király-utca 12. Dr. Egger Leó & Egger J.-nél, gyógyszerár a Nádor-kör., Váci-körút 17, valamint minden gyógyszerárban és drogeriában.

BERGMANN-féle amerikai Schampooing-Bay-Ray
 (Védjegy: 2 banyász)

v. Bergmann & Co.
 Drezda és Tetschen a/E

csodálatosan üdítő és hajerősítő, emellett fogak kikövedésvettségét fejtvi, valamint a legújabb szor fejkopra ellen. Kapható üvegenként 2 koronára. — **Kapható a főraktárakban Budapestben:**

Deitsnyi K. drog. V. Püzdő-u. Molnár és Moser V. Korona-u. Narada Nándor drogeria IV. Kossuth Lajos-utca. Eleengraber József borbély IV. Deák Ferenc-utca Pauli Antal borb. V. Sas-u. Kabakovics György borbély II. Vigadó-úthát. Krach Péter VI. Teréz-k. 33. Schrottmann Lipót borbély-üzletében V. Sas-utca 10. Venczel József borbély VI. Teréz-körút 8. Veszely K. V. Püzdő-utca 5. valamint a legújabb más drogeriákban és borbélyüzletekben.

Mindenki rendeljen sorsjegyet nálunk, mert szerencsénk páratlanul áll az osztálysorsjáték történetében. Vevőink ennél fogva napról-napra szaporodnak, tehát aki a közeledő új sorsjátékban szerencsés bankházunkból óhajtja sorsjegyeit beszerezni, sziveskedjék megrendelését minél előbb hozzánk beküldeni. Ugyanis az I. osztály huzása már november hó 24 és 25-én lesz és mert szerencsesorsjegyeink nagy keresletnek örvendenek, könnyen elfogyhatnak.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

1/4 sorsj.	1/2 sorsj.	3/4 sorsj.	1 sorsj.
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Török A. és Tsa bankháza Budapestben.

Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.

Fűzlet:
Teréz-körút 46/c.

Fiokok:
 Váci-körút 4. szám,
 Muzeum-körút 11. sz.,
 Erzsébet-körút 54. sz.

Nincs oly konkurencia,

mely képes lenne velünk versengeni. A legszébb hazai kanárimadarak szorgalmas naplójával és az évi kiállításánál éneklők 5-6 frt. II. 4 frt. prima előneklők 8-10 frt. Tenyész-mintény a legújabb állapotban 120-150 forint. Jótállás az éj megerkeztéséig.

még a legnagyobb hidegben is 8 napi próbátudó után a kísérésé megengedve. Sok arany éremmel és tiszteletdíjjal ki-ünntve. Utolsó kiállítások: 1904-ben: London tiszteletdíj, arany érem és kereszt. Falkenstein I. és II. díj. Klinsenthal I. díj, ezüst érdemkereszt. Katalógus ingyen. — Az egész világon a leghíresebb kanárimadár tenyésztelep.

Johann Dorfner, Graslitz 449. (Csehország.)

BUTOR

leszállított áron készpénzért vagy hitelbe is

Hitel-osztály
 Kényelmes beosztással

300.- K.	15.- K.
600.- " " " " " "	30.- " " " " " "
1000.- " " " " " "	50.- " " " " " "

negyedévi részletekben banknál törleszhető 50% arányú kamattal. Tiszteletdíjnek különösen ajánljuk.

BARTÓK FARKAS
 butorkereskedő
 BUDAPEST,
 V., Külső Váci-ut 12. sz.
 Albumárjegyek 60 fillér.

Építőparosok iskolája. Építőparos tanfolyam előkészítő építőmesterei, ács, kőműves és kőfaragó vizsgára vezető siker mellett. Posta-bélyeg küldése mellett kérszövegben ad felvilágosítást az igazgatóság. Az éddigi tanítványok száma közel kétezer, kik mind sikerrel vizsgáltak. Budapest, Rotenbiller-utca 1. sz.

OSZTÁLYSORSJEGYET.
 HUZÁS
 NOVEMBER 24 és 25-én.

lehet a sokszorosan kitűtetett és régóta jól bevált

TAKARÉKOSKODNI

MAGGI-ÍZESÍTŐ
helyes használata mellett.
Néhány csepp — a italásnál hozzátéve — elegendő, hogy ezáltal gyenge leve-
se-nek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes íz
adassunk. — Üvegecskékben 50 fillertől kezdve (utántöltve 40 fillertől kezdve.)

Magyi-ízütetések: 4 nagydíj, 26 aranyérem, 6 díszoklevél, 5 tiszteleddíj, Hatszor versenyen kívül, több között az 1899. és 1900-iki párisi viágialításokon, (Magyi Gyula bírálótag.)

Olcsóbb mint bárhol!
Több 100 szoba asztalos és kárpitozott

BUTOR

leggyorsabbal legfinomabb, mind-
annyi a legszolidabb és divatos kivitel-
ben, a legjobb munkásoktól készítő,
több évi tapasztalat mellett, hogy jó mun-
kásoknak állandó munkát adhatunk,
bármilyen olcsó árban eladhatunk.

Varga Mihály és Társai
magyar butoripar-társaság
Bpest, Koronaherezeg-utca 2.
I. emelet (Kigyó tér sarkán).
A legjobb butoralbumunkat több
mint 500 képpel kívántra 60 fillér
ellen bérmentre küldetik.

FÉRFI és NŐI
nemi betegségek,
férégyengesség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjob-
ban ajánljuk

Dr. KAJDACS

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvost.
Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél utólag is bíráskodunk.

Ha szép akar lenni,
Végh névvel ellátott Ankar-erőmet vegyen mely 1 tépely
elfogyasztása után elfittel szoptat, majfoltot, pattanást, hímle-
helyet mitessert, orrvérzést, korosabb bőlyeknél kismítja a
rönczokat, miáltal megakadályozza a vörösítést. Akinek liszta arca
van és állandóan használja a VEGH-féle ANGYAL-ERŐMET,
az biztosra van a minden arcbetegségtől való, Egy tépely 1
kor, 1 doboz ANGYAL-póder 1 kor, 1 doboz ANGYAL-szappan 1
kor, 5 kor, megrendelésel bérmentre. Kapható az „Angyal”
gyógysz. Szolnok. továbbá Török József gyárában Bpest.
Király-u. 12. és minden gyógytárban.

Egy próba által mindenki meg-
győződhetik, hogy az egyedül való
használatú zseblámpa csak az
újonnan javított vilámos

Brázda-féle zseblámpa

Nincs kellemlen utántöltés hosszabb
időre tartó leuntartással. Elismert
kittűnő gyártmány. Ezerszer jobb
előállítás. Minden más gyártmány csak
jártészer és értéktelen tárgy, mely
díjazára oltóságnak még nagyon drága.
Teljesen veszélytelen. Igen könnyelműen
szobben hordozható. Főművelőhatán fény-
sugár! Tartós világosság! Szél és viharolt
teljesen függő len. Ara egy teljesen fel-
szerelt zseblámpának K. 3. Egy moz
nagyobbatolt lementve K. 4. Egy kottóserű bratálk-
battóra kerültek 3. 4 havi tartósságot K. 1. Minden
másomú vilámos ezikkék a legzadagabb választékban.
Utanvót vagy előreízetes mellett küld

Elektrische Manufaktur V. Brázda u. Co.
Wien V 2. Schönbrunnerstrasse 113.
Ezen számban a legnagyobb és legelőrebb kü-
lönlegességi árúház.

KATAPHORESE

Uj gyógymód!
Földművelhetetlen ideg-, nemi-, vér-
gyógyhatású bér-, vér-
bujakoros (syphilitis) betegségek, énfertozes utonajai és
szérum gyengeségi állapotok (impotencia) gyorsos gyó-
gyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények
fojtan honorárium teljes gyógyseker után ísfothet.
Elsőrendű intézet mintaszérum gyógytermeivel.
Budapest, VI., Erzsébet-körnt 44. sz., I. emelet.
Dr. Metzger Tivadar
személyes vezetése alatt nyitva egész nap.
Levelekre díjtalanul válasz.

Legszobbb Legjobb Legolcsóbb
PAP **PAP** **PAP**

1 székeltető vasgép 3 db	64	1 székony acél ágybédít	54
1 kitéhető matraca	10.00	1 tengorfül matrac	4.50
1. üvege paplan	1.80	1 afrikói	5.-
1 csinos paplan	2.80	1 fésör	12.-
1 satin	3.80	1 alkák kőper függőy	5.-
1 aliaz csabim	4.80	1 tunis	1.50
1 selyem aliaz paplan	8.50	1 gyapja	4.50
1 fodros selyem al. papl.	13.50	3 ágy, 1 asztaltérítő borret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.-	3. - 1	2.50
1. - - - - -	1.50	1 nagy szobaköszöveg gyapja	12.-
1. - - - - -	1.50	3. - 1	2.50
1. - - - - -	1.50	1 nagy szobaköszöveg gyapja	5.50
1. - - - - -	1.50	1 ágytöke I.	0.85
1. - - - - -	1.50	1 tapetyr ágytöke	1.50
1. - - - - -	1.50	1 matr. jó fésőanyag	50
1. - - - - -	1.50	1. - - - - -	73
1. - - - - -	1.50		

GIGNER JÁNOS paplan, matrác, és kárpitokra
gyártó, szőnyeg, függöny,
vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körnt 20. szám.
Árjegyzéket kívántra ingyen és bérmentre küldök. Vidéki magren-
belékek pontosan eszkövítetek, nem tartozó árak keserűtetek,
vagy a pénz visszafizetés.

Szörmeárúk

beszerzésére rendkívül kedvező alkalom.
Több ezer darab colliert csakis valódi szörme-
ből minden faconban, kivitelben és árban
raktáram túltömöttsége miatt beszerzési
áron bocsátok eladásra.

REITMAN MANÓ

szősmester, szörmeárú gyára és nagykereskedése
Budapest, Király-utca 4. szám.
Nagy raktár az összes áruosztókból. Minden a szakmához tartozó
munkák és javítások teljesítése. Elegáns kidílitás, szolid anyag és
tartós munka!
Alapítási év 1888.

KÖLTŐZKÖDÉSEKET
vasson és hajón, az átrakodás
és csomogolás megtakarításá-
val, elfogad az elakodás
Szabadalmazott Butorkocsival
Caro és Jellinek szállító,
Budapest, V., Arany kőcsécs. 34.

Előrhethetlen Precisions
műfogak és fogsorok
Fogak 2 frittól feljebb.
OLSZEWSKY TADEUSZ
Budapest, IV. Váci-utca 23.

A KI

OSZTÁLYSORJEGYET

őhajt vásárolni és elsőrendű, minden
tekintetben a legnagyobb biztonságot
nyújtó összeköttetésre sulyt fektet, az
forduljon a
Nemzeti Pénzváltó R.-T.-hoz
(BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9. SZ.)
hol eddig több mint 16 millió
koronát nyertek.

BUTOR

egy késpénzért mint
részfizetésre
a leggyorsabbal a leg-
szobabb kivitelig
legolcsóbban
EHRENTREU és FUCHS
Tentvéreknél
Budapest, VI., Erzsébet-körnt 8.
(Andrássy-ut közepében). I. képes
árjegyzék ingyen és bérmentre

Csak 2 forintba
láncol és többet
együtt a legjobb
egyedül valódi
Rostkopf rend-
szerű nikkel-
anker-romon-
tér-óra, chru-
stov, főlájitású
fidellés és eredeti
plombával: 36 óra
bizonyt jár, pen-
sion van rezerve-
szerecs, külső
szíra és minő-
ségre nézve fe-
lélmel minden
eddiggye-
ményt: strapa-
óra szintén min-
denképpen a leg-
jobbban ajánlatok. Bérmentre áll-
gában az összeg visszafizetésük
érté, esetleg a kicserélés engedé-
lyezve van.
Részletes útutavé mellett térítik
Joh. Zivny drágy árú által Béc,
XV. Mariahilfergürtel 37/U.
Képes árjegyzék ingyen és bér-
mentre

Ne mulassza el!!

ha fényképkészülék-
re van szüksége és
azt árfelemelés nél-
kül csak ély havi
részletekben akarja
törleszteni, az aianti
cég fényképosztályá-
tól, nagy képes-
árjegyzéket kérti

„The Wizard” készülék.
A „THE WIZARD” 193. sz. amerik. készülék
világos fényesült mahagoni-fa, sárgarubinba, piros bagyria bódíték, szövetbédítéssel. Nikkilveredő.
Az objektív deszka fel, le, jobbra, balra és duplán kilyazható. Nagys és szöles fejtetelekre be-
állítható. A kilyakot pillanatár, leommentel elhelyezhető, kilyakban fényerő beállításhoz haszná-
latos, az első lenese becsavarás után a kilyakba lenese mint nagyserűtől kilyakban haszná-
latos; tükörkerék. — A készüléknek nagy fekete bórleka jár, mely belül polack-el van kilyve,
valamint három darab kottés kassza, aluminium tolatyú-lensemel.

Ára: 9-12 cm-teres lenese, 3 darab kottés bédítés és bórlekaival ... 150.- korona
Ugyanazon készülék, de még jóval erősebb lenesével, 120. szám ... ár 170.-
A 125. sz. ... ár 190.-
de 13-15 cm-teres lenesével ... ár 210.-
A teljes felszerelés ára 9-12 cm-teres lenesével 26 kor., 13-15 cm-teres lenesével 30 kor.
Fizetési feltételek: havi 7.50, 9.50 vagy 10.- koronás részletek.
Késpénzüzetes esetén 10- késpénzjutalékot nyújtunk. Állandó
raktár kittűnő minőségű vegyszerek, lenesek, filmek és fényér-
zőkény papírokban. Kérjen árjegyzéket.
Aufrecht és Goldschmid fényképosztói oszt. Budapest, VI., Eötvös-utca 32/a.

MOST JELENT MEG.
Szomaházy István
Előadások a feleségképző akadémián
Ára füzve 3.50 kor. • Kötve 5.- kor.
Singer és Wolfner kiadása, Andrassy-ut 10.

A nagy szabadsalom részére 2008 sz. 1900. ápril 4-ről.
„Forgó furó vízöblítéssel
mély furások eszközlésére“
Vevők vagy engedélyesek keressék nek. — Salvos aján-
latok „W. M. 702.“ jelleg alatt továbbit
RUDOLF MOSSE WIEN
I. Seilerstätte 2.